

PROGRAM ROZVOJA OBCE HORNÁ ŽDAŇA

PROGRAM ROZVOJA OBCE na roky 2014 – 2020

Horná Ždaňa

Rok 2014

Zadávatel': obec Horná Ždaňa

Spolupráca: obecný úrad, občania, zástupcovia miestnych iniciatív a iní

Dokument vznikol za podpory:

obce Horná Ždaňa

a podpory

Občianskeho združenia **KRTKo**

Za množstvo užitočných a vzácných informácií, aktívnu spoluprácu pri analýzach, hodnotení súčasného stavu ako aj pri programovaní budúcnosti obce do roku 2020

d' a k u j e m e

starostovi, pracovníkom obecnému úradu, aktívnym podnikateľom, zástupcom občianskych iniciatív, spolkov, klubov, partnerom a všetkým zúčastneným obyvateľom, ktorí prejavili záujem a spolupracovali na tomto dokumente.

SCHVÁLENÉ Dňa:	Číslo uznesenia
Pečiatka a podpis	

Programovacie obdobie: 2014 – 2020

OBSAH

ANALYTICKÁ ČASŤ

1.	Úvod	3
1.1	Program rozvoja obce	3
1.2	Ciele a procesy programovania	4
1.3	Štruktúra programu	6
1.4	Úvodná charakteristika riešeného územia	7
1.5	Širšie územné väzby	8
2.	Analýza geografického a environmentálneho potenciálu	9
2.1	Prírodné pomery	9
2.1.1	Geologické pomery	9
2.1.2	Geomorfologické pomery	10
2.1.3	Klimatické pomery	10
2.1.4	Hydrologické pomery	11
2.1.5	Pôdne pomery	11
2.1.6	Rastlinstvo a živočíšstvo	11
2.1.7	Chránené územia	11
2.1.8	Životné prostredie	14
2.2	Súčasná krajinná štruktúra	15
2.	Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov	16
2.3	Urbanistická štruktúra sídla	16
2.4	Kultúrno – historický potenciál	17
2.5	Demografická situácia	19
2.6	Technická infraštruktúra	23
2.7	Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie	25
2.8	Hospodárska základňa	29
2.9	Rekreácia a cestovný ruch	32
2.10	Trh práce	34
2.11	Ľudský potenciál	36
2.12	Rozvojové dokumenty (súlady s existujúcou dokumentáciou rozvoja)	36
2.13	Realizovaný rozvoj	42
2.14	Finančná analýza	43
3.	SWOT analýzy	45
3.1	SWOT analýzy	45
4.	Hodnotenie	47
4.1	Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)	47
STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ		50
1.	Strategický cieľ	51
2.	Špecifický cieľ č. 1, opatrenia a aktivity	52
3.	Špecifický cieľ č. 2, opatrenia a aktivity	61
4.	Špecifický cieľ č. 3, opatrenia a aktivity	65
2.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	71
6.	Riadenie programu	71
7.	Hlavné zásady administratívy	71
3.	Finančné zabezpečenie a harmonogram	73
4.	Monitoring	74
4.1	Monitorovací orgán Programu rozvoja	74
4.2	Monitorovacie ukazovatele – príloha č. 2	74
5	Časový harmonogram realizácie programu	74
5.1	Krátkodobé plánovanie do roku 2017	74
5.2	Plán investičných a neinvestičných zámerov – príloha č. 1	75
INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA		76
Prílohy k dokumentu		77
Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu		77

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod

1.1 Program rozvoja obce

Program rozvoja obce (ďalej len Program) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so **zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja** a neskorších predpisov. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky SAŽP spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (autor metodiky: Ing.arch. Iveta Kavčáková a kol.).

Vypracovaním Programu rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Program sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie Programu.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
Zákon č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

Program rozvoja obce

(1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

(4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa [§ 4 ods. 2](#).

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi obcou s cca 100 obyvateľmi a menej a obcou s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť, že ide o obec s počtom 545 obyvateľov (ŠÚSR 31.12.2013), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym ani sociálnym rozvojom. Nie je možné programovať rozvoj takejto vidieckej obce rovnako ako na úrovni miest a väčších obcí. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce výnimočne tí, ktorí na území obce podnikajú resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú.

V prípade obce Horná Ždaňa ide o tzv. "prejazdnu" obec s priaznivým dopravným prístupom vo vzťahu k lokalizácii významnejších ekonomických resp. sociálnych aktivít. Horná Ždaňa má prioritne charakter obytnej obce. Program je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

Program sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy. Ako východiská pre definovanie jednotlivých častí Programu boli aj:

1. Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, MVRR SR, návrh 2014
2. Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ENTERPLAN v spolupráci s VOKA, ARVI a BBSK)
3. Konceptia územného rozvoja Slovenska
4. Územný plán VÚC Banskobystrického kraja
5. PHSKR Banskobystrického kraja 2007 -2013
6. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom
7. Vlastivedný slovník obcí na Slovensku

1.2 Ciele a procesy programovania

Obec Horná Ždaňa pristúpila k riešeniu Programu rozvoja obce z dôvodu stanovenia hlavných rozvojových cieľov do budúceho obdobia do roku 2020. Programovacie obdobie je zhodné s programovacím obdobím Národnej stratégie rozvoja SR vo väzbe na programovacie obdobie EÚ. Cieľom práce na programovaní stratégie rozvoja obce je stanovenie cieľového stavu v roku 2020 a programovanie krokov teda parciálnych cieľov, opatrení a aktivít na dosiahnutie tohto cieľa.

Plánovanie s verejnosťou

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Informácia o príprave prác na Programe rozvoja bola zverejnená v hlasene v rozhlase a na web stránke obce www.hornazdana.sk a na verejnej tabuli v júli 2014. V rámci získavania verejnej mienky boli verejnosti poskytnuté 2 možnosti participácie na programovaní: 1. Aktívne -zúčastniť sa na programovaní a osobne prispieť k tvorbe stratégie rozvoja obce alebo Pasívne – prostredníctvom ankety, ktorá bola rozoslaná v júli 2014 do domácností v obci Horná Ždaňa. Uzávierka odosielania ankety bola do 30.7.2014. Účasť verejnosti bola umožnená aj priebežne počas procesu možnosťou doručenia podnetov, návrhov a riešení na uvedený kontakt. Miestni podnikatelia mali príležitosť reagovať prostredníctvom dotazníka, ktorý im bol zaslaný. Návratnosť možno vyhodnotiť ako neuspokojivú, keďže z celkového počtu obyvateľov sa v ankete vyjadrilo len 6 obyvateľov a dotazník zaslali len 2 podnikatelia čo predstavuje len 1,5 % návratnosť.

Anketa pre občanov obsahovala 7 otázok a priestor na námety na zlepšenie života v obci. Vyhodnotenie ankety. Celkom vyplnilo anketu 6 obyvateľov. Výsledkom prieskumu na základe veľmi malej vzorky obyvateľov bolo konštatovanie potreby práce s ľuďmi, medzilľudskými vzťahmi, práce na zlepšení životného prostredia a dobudovanie technickej vybavenosti a služieb obyvateľstvu. Medzi požiadavkami bola aj potreba rozšírenia a zlepšenia podmienok bývania. Z podnikateľského sektora na dotazník reagovali len dva Jednota a SDP Kremeň. Oba subjekty počítajú s rozvojom do roku 2020.

Na 1. stretnutí občania a miestni aktéri prišli a hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť ale aj o tom, čo je silnou stránkou a čo navrhujú ponechať, obnoviť a rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „Aká by mala byť naša obec o 10-15 rokov?“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2014 -2020. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Na 2. stretnutí občania a miestni aktéri programovali rozvoj obce do roku 2020. **Výsledkom práce s rozvojovými aktérmi a vyhodnotenia anketového prieskumu verejnej mienky boli priority rozvoja** obce Horná Ždaňa podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, bývanie, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou

Z programovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorí skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá v obci definuje **víziu**, **SWOT analýzu** územia, jeho potenciál a predpoklady rozvoja, **plánuje a hodnotí priority rozvoja**.

Akčnú skupinu tvoria aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov, štátnej správy a odborníkov, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.) , porovnáva s vonkajším prostredím a zohľadňuje vyššie vstupy a požiadavky na územie obce.

Akčná skupina porovnáva obidva pohľady, výsledkom čoho má byť jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 7 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvalodržateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných má byť spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

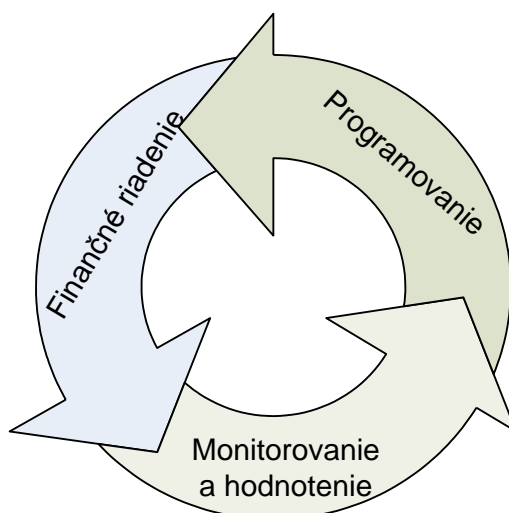

1.3 Štruktúra programu

Analytická časť		Popis a hodnotenie		
		SWOT analýza		
		Smery rozvoja		
		Ciele a priority		Strategická časť
		Stratégia soc. ekon. rozvoja		
		Programovanie		
		Finančné zabezpečenie		
Implementácia		Riadenie programu		
		Monitoring		
		Organizačné zabezpečenie		

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné zabezpečenie
- monitorovanie a hodnotenie

1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia

Región: okres Žiar nad Hronom

Nadmorská výška: 494 m n.m.

Rozloha: 1626,7 ha 16,267 km²

Počet obyvateľov: 545 (k 31.12.2013)

Hustota obyvateľstva: 33,5 obyvateľ(ov)/km²

Prvá písomná zmienka: 1391

Štatistická územná jednotka: 516791 PSČ: 966 04

Adresa obecného úradu: Horná Ždaňa č. 167, 966 04 Horná Ždaňa

Webové sídlo: <http://www.hornazdana.sk>

Obec Horná Ždaňa sa nachádza na strednom Slovensku, v juhozápadnej časti okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja.

Riešené územie tvorí katastrálne územie obce veľkosti 1 626,7 ha. Rozprestiera sa na východných svahoch pohoria Vtáčnik v doline Prochotského potoka, ktorý tvorí prirodzenú os obce. Východnú časť chotára v odlesnenej Žiarskej kotline tvoria podkladové treťohorné štrky a íly, západnú zlomom oddelenú časť v zalesnenom pohorí tvoria ryolity. Má illimerizované a nasýtené hnedé lesné pôdy. Zalesnený je hrabom, bukom a jedľou. Nadmorská výška obce v jej strede je 300 m, v jej chotári je 271 - 679 m.

Počet obyvateľov je úradne zachytený od druhej polovice 19. storočia: 1869 počet obyvateľov 387, 1880 – 420, 1910 – 526, 1930 – 497, 1970 – 546. V súčasnosti má obec 550 obyvateľov.

Obec leží západne 12 km od okresného mesta Žiar nad Hronom a 47 km juhozápadne od krajského mesta Banská Bystrica. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1391.

Základná charakteristika obce Horná Ždaňa

Tabuľka č. 1 a 2

Obec	id. číslo	okres	najnižšia nadm. výška	najvyššia nadm. výška
Horná Ždaňa	00320633	Žiar nad Hronom	271	679

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2013

Obec	Kód ZUJ	Rozloha katastra v km ²	Počet obyvateľov v r. 2013	Hustota obyvateľstva v katastri: obyv./ km ²	Výročie prvej písomnej zmenky o obci v r. 2014
Horná Ždaňa	516791	16,267	545	33,5	623

Poloha obce v rámci Slovenska

1.5 Širšie územné väzby

Obec Horná Ždaňa sa nachádza v západnej časti okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Údolnou nivou rieky Hron prechádza rýchlostná cesta R1, ktorá je súčasťou európskej cesty E58 a E571. Súbežne s R1 vedie štátna cesta I. triedy I/65 spájajúca okresné mestá Nitra a Martin cez Banskú Bystricu a železničná trať Nové Zámky – Zvolen, prepájajúca ŽSR s európskou železničnou sieťou. Zároveň je R1 možné spojenie okresu s letiskom Sliač.

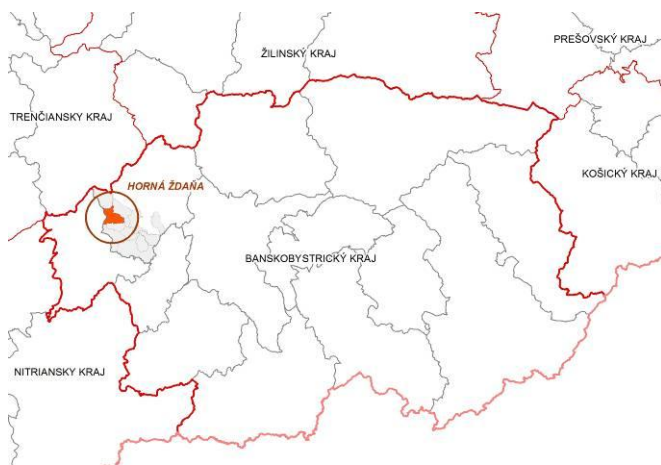
Okresné mesto Žiar nad Hronom je prirodzeným spádoviskom širšieho regiónu so sústredením pracovných príležitostí, s vyššou občianskou vybavenosťou a dopravným terminálom. Strediskovou obcou je Hliník n/ Hronom.

Chotár obce sa rozprestiera na pravom brehu rieky Hron. Preteká ním Prochotský potok. Obec leží v doline uzavretej z troch strán vencom pohoria Vtáčnik. Od Hornej Ždani na sever leží obec Prochot, na východe s obcami Dolná Trnávka a Prestavky, z juhu hraničí s chotárom obcí Bzenica, Dolná Ždaňa a na západe hraničí s okresom Žarnovica. Hranice s obcami Ostrý Grúň a Hradičovo sú teda zároveň hranicami okresu.

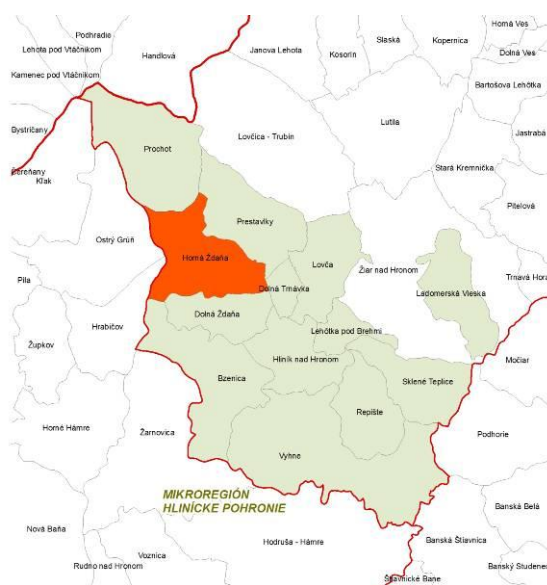
Z územného hľadiska chotár obce Prochot patrí do regiónu **Pohronia**

Obec patrí od roku 1999 do **mikroregiónu Hlinické Pohronie**, ktorý zahŕňa katastrálne územia ďalších 14 obcí v okresoch Žiar nad Hronom (Bzenica, Dolná Trnávka, Dolná Ždaňa, Hliník nad Hronom, Ladomerská Vieska, Lehôtka pod Brehmi, Lovča, Prestavky, Prochot, Sklené Teplice, Repište a Vyhne) a okrese Banská Štiavnica (Podhorie, Močiar). Mikroregión Hlinické pohronie má vytvorenú družbu s českou obcou Neveklov a s nórsnym regiónom Rogaland.

Poloha obce v rámci kraja

Poloha obce v rámci Mikroregiónu Hlinické Pohronie

Poloha obce v rámci okresu Žiar nad Hronom

2. ANALÝZA GEOGRAFICKÉHO A ENVIRONMENTÁLNEHO POTENCIÁLU POPIS SÚČASNEJ SITUÁCIE

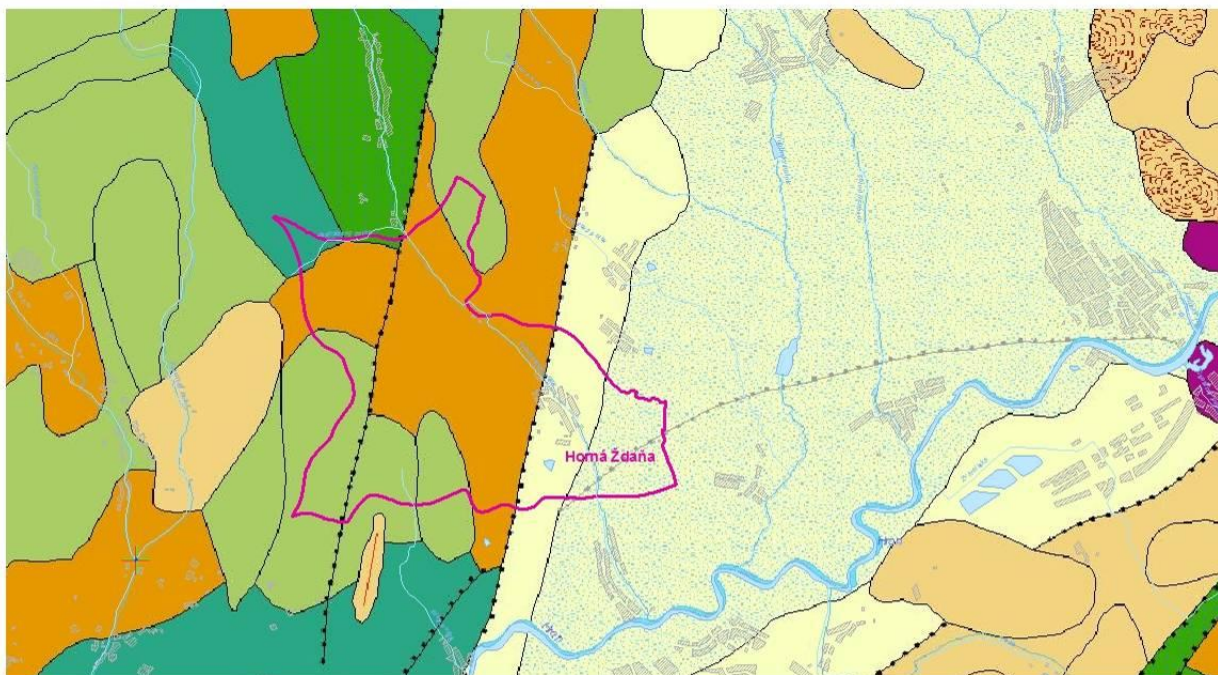
2.1 Prírodné pomery (v širších súvislostiach)

Západná časť katastra obce Horná Ždaňa leží na východných svahoch pohoria Vtáčnik v doline Prochotského potoka. Východnú časť chotára v odlesnenej Žiarskej kotline tvoria podkladové treťohorné štrky a íly, západnú zlomom oddelenú časť v zalesnenom pohorí tvoria ryolity. Má illimerizované a nasýtené hnedé lesné pôdy. V lesnom poraste prevláda hrab, buk a jedľa.

2.1.1. Geologické pomery

Východná časť riešeného územia sa nachádza v Žiarskej kotline, ktorá predstavuje tektonickú depresiu obmedzenú zlomovými líniami, oddeľujúcimi ju na východe a juhu od Štiavnických vrchov (oddiel Hodrušská hornatina) a na západe od Vtáčnika (Nízky Vtáčnik). Západná časť riešeného územia zasahuje do vulkanického pohoria Vtáčnik.

Geologický podklad je na západe tvorený neogénnymi vulkanitmi. Z nich sa v území uplatňujú amfibolicko-pyroxenické, pyroxenicko-amfibolické a biotiticko-amfibolické andezity vrchného bádenu, pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity sarmatu – spodného panónu, andezitové porfýry a pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity bádenu. Z foriem vulkanických a magmatických telies sú prítomné lávové prúdy a efuzívne komplexy stratovulkánov, efuzívne komplexy vo výplni vulkanotektonických depresii. Na východe tvorí geologický podklad neogénne íly s lignitom, piesky, štrky vrchného miocénu a pliocénu a sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov obdobia dák a romanu.

Legenda

- neogénne vulkanity - amfibolicko-pyroxenické, pyroxenicko-amfibolické a biotiticko-amfibolické andezity (studenská, krahulská, plešinská formácia, formácia Kremnického štítu, Stránsky komplex); vrchný bádén
- neogén - íly s lignitom, piesky, štrky (Oravská, Trenčianska a Ilavská kotlina); vrchný miocén – pliocén
- neogén - sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov (brodské, gbelské, kolárovske, volkovské a čečehovské súvrstvie); dák – roman
- neogénne vulkanity - pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity (mladšie stratovulkány stredného a východného Slovenska); sarmat – spodný panón
- neogénne vulkanity - andezitové porfýry (tanádske, belujský, župkovský, prochotský intruzívny komplex, komplex Dudáš); bádén
- neogénne vulkanity - pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity (staršie stratovulkány stredného Slovenska); bádén

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí územie do štyroch rajónov: rajóna efuzívnych hornín, rajóna striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov, rajóna deluviálnych sedimentov a rajóna náplavov terasových stupňov.

2.1.2. Geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfologického územia patrí do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Vtáčnik a Žiarska kotlina.

Nadmorská výška obce v jej strede je 300 m, v jej chotári je 271 - 679 m.

Tab. č. 3: Geomorfologické začlenenie

	Severná časť katastra	Ostatná časť katastra
Sústava	Alpsko-himalájska	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty	Západné Karpaty
Subprovincia	vnútorne Západné Karpaty	vnútorne Západné Karpaty
Oblasť	Slovenské stredohorie	Slovenské stredohorie
Celok	Vtáčnik	Žiarska kotlina
Podcelok	Nízky Vtáčnik	
Časť	Prochotská kotlina	

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

Tabuľka č. 4

Obec	Najnižšia nadmorská výška	Najvyššia nadmorská výška
Horná Ždaňa	271 m. n. m.	679 m. n. m.

Zdroj: obec 2014

Z geomorfologického hľadiska predstavuje väčšia časť katastra hornatinový reliéf, Prochotská kotlina na severe reliéf erózných brázd, a nezalesnená juhovýchodná časť zasahuje do oblasti reliéfu kotlinových pahorkatín. Z hľadiska morfologicko-morfometrického členenia predstavuje reliéf severnej a západnej silne členitú hornatinu, juhovýchodná časť katastra zasahujúca do Žiarskej kotliny stredne členitú pahorkatinu. Prochotský potok v oblasti Prochotskej kotliny má tvar úvalinovitej doliny a úvaliny brázd, údolia prítokov majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabo vyvinutou nivou. Na západnom okraji zasahuje kataster do oblasti čiastočnej inverzie

V širšom merítku:

Pohorie Vtáčnik je sopečného pôvodu a je súčasťou vulkanického Slovenského stredohoria. Najrozšírenejšie v jeho území sú andezity a ich pyroklastiká. Pre Vtáčnik sú typické bukové porasty a zmiešané porasty buka a jedle. Vrchol Vtáčnika pokrývajú bukové porasty krovitého vzrastu, tzv. listnatá kosodrevina s pôvodným smrekom, v ktorej sa objavujú horské druhy rastlínstva, ako sú mačucha cesnačkovitá, kamzičník rakúsky, chlpaňa lesná, iskerník platanolistý, prilbica moldavská a pozoruhodný výskyt má škarda sibírska. Vzácné sa tu vyskytuje aj tis obyčajný.

2.1.3. Klimatické pomery

Katastrálne územie obce zasahuje do troch klimatických oblastí. SZ časť katastra obce sa nachádza v chladnej oblasti, stred, sever a západ územia zasahuje do mierne teplej oblasti a JV do mierne teplej klimatickej oblasti.

Tab. č. 5: Klimatické pomery

	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
Severozápad katastra	mierne chladný, veľmi vlhký	júl 12 °C - 16 °C
Stred, sever a západ katastra	mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový	júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 0 až 60, okolo 500 m n. m.
Juhovýchod katastra	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový	január do -3 °C, júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 60 až 120

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

2.1.4. Hydrologické pomery

Prirodzenou osou sídelných štruktúr katastra je Prochotský potok, ktorý v údolí priberá viacero prítokov. Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne Neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec s prevažne puklinovou priepustnosťou, budovanom neovulkanitmi a v regióne Neogén Žiarskej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou.

Prietoknosť a hydrogeologická produktivita je mierna ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$), v nižšie položených častiach je prietoknosť a hydrologická produktivita nízka ($T < 1.10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$).

Povrchové vody sú odvodnené Prochotským potokom a jeho prítokmi, z ktorých najvýznamnejší sú pravostranný Jastrabský potok a Rakovec, na ktorom je vybudovaná vodná nádrž Horná Ždaňa. Celé územie patrí do povodia Hrona.

2.1.5. Pôdne pomery

Z pôd sa v oblasti katastra obce Horná Ždaňa vyskytujú na západe kambizeme podzolové (kultizemné podzolové) a kambizeme modálne (kultizemné) kyslé, v strednej časti nasýtené až kyslé kambizeme modálne a pseudoglejové nasýtené, sprievodne pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje; zo zvetralín rôznych hornín a východnú časť pokrývajú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé; zo sprašových hĺn a svahovín.

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej až nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje nízke až najnižšie hodnoty (6 až 7ojedinele 5, miestami 8-9 v 10-stupňovej stupnici). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vo väčšine územia nízky ($< 1,8 \%$), na východ a západ od zastavaného územia stredne hlboký (18-24 cm) a na východnej časti katastra hlboký (24 – 30 cm). Kvalita pôdy a tvar reliéfu určujú limity využívania územia na intenzívnu činnosť.

2.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vegetácia na území katastra je zastúpená najmä bukovými porastmi (viac ako 44%) a porastmi duba, hrabu, smreka a jedle. Vrchol Vtáčnika pokrývajú bukové porasty krovitého vzrastu, tzv. listnatá kosodrevina s pôvodným smrekom, v ktorej sa objavujú horské druhy rastlinstva, ako sú mačucha cesnačkovitá, kamzičník rakúsky, chlpaňa lesná, iskerník platanolistý, prilbica moldavská a pozoruhodný výskyt má škarda sibírska. Vzácné sa tu vyskytuje aj tis obyčajný.

Živočíšstvo

Zo zástupcov fauny Chránenej krajinej oblasti Ponitrie si pozornosť zaslúži výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Ďalej sa v nej vyskytuje jelenia, v nižších polohách srnčia a diviacia zver. Treba spomenúť aj veľmi vzácného jariabka hôrneho, ktorého stavy vo Vtáčniku sú už pomerne nízke. Územie je bohaté aj na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, ako sú napríklad fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná. Z motýľov je to napr. jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový, z pavúkov stepník červený.

2.1.7. Chránené územia v katastrálnom území obce a jej okolí

Chránené územia – územná ochrana

Z hľadiska územnej ochrany prírody vykonávanej v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, do katastra obce **nezasahuje žiadne** chránené územie. V blízkom okolí sa nachádza európskeho významu v rámci siete Natura 2000 SKUEV0273 Vtáčnik s 2. stupňom ochrany, SKUEV 0264 Klokoč a SKUEV 0265 Suť, CHKO Ponitrie, CHKO Štiavnické vrchy.

Z hľadiska ochrany prírody predstavuje okolie obce veľmi významné územie s množstvom chránených území, čo svedčí o zachovalosti a bohatosti miestnej prírody.

Veľkoplošné chránené územia v okolí:

- CHKO Štiavnické vrchy
- Chránená krajinná oblasť Ponitrie

Tabuľka č. 6: Chránené krajinné oblasti

Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Dôvod ochrany
Ponitrie	CHKO	37 665	1985	zveľaďovanie prírody, najmä Trábeča a Vtáčnika, ich prírodných hodnôt a krajiny s rozptýleným osídlením, zabezpečenie jej optimálneho využívania so zreteľom na všestranný kultúrny, vedecký, ekonomický, vodohospodársky a zdravotno - rekreačný význam.
Štiavnické vrchy	CHKO	77 630	1979	rozlohou najväčšie vulkanické pohorie na Slovensku so zastúpením takmer všetkých fenoménov sopečného reliéfu, má významnú biogeografickú polohu na rozhraní teplomilných panónskych a chladnomilných karpatských horských druhov flóry a fauny, na území sa nachádza množstvo historických a technických pamiatok roztrúsených vo voľnej krajine, ale najmä koncentrovaných v centrálnej časti pohoria.

Zdroj: ŠOP SR, 2014

Maloplošné chránené územia:

Do katastra obce **nezasahuje** maloplošné chránené územie.

V okolí obce sa nachádzajú nasledovné MCHÚ.

Tabuľka č. 7: Chránené územia prírody v obci a okolí

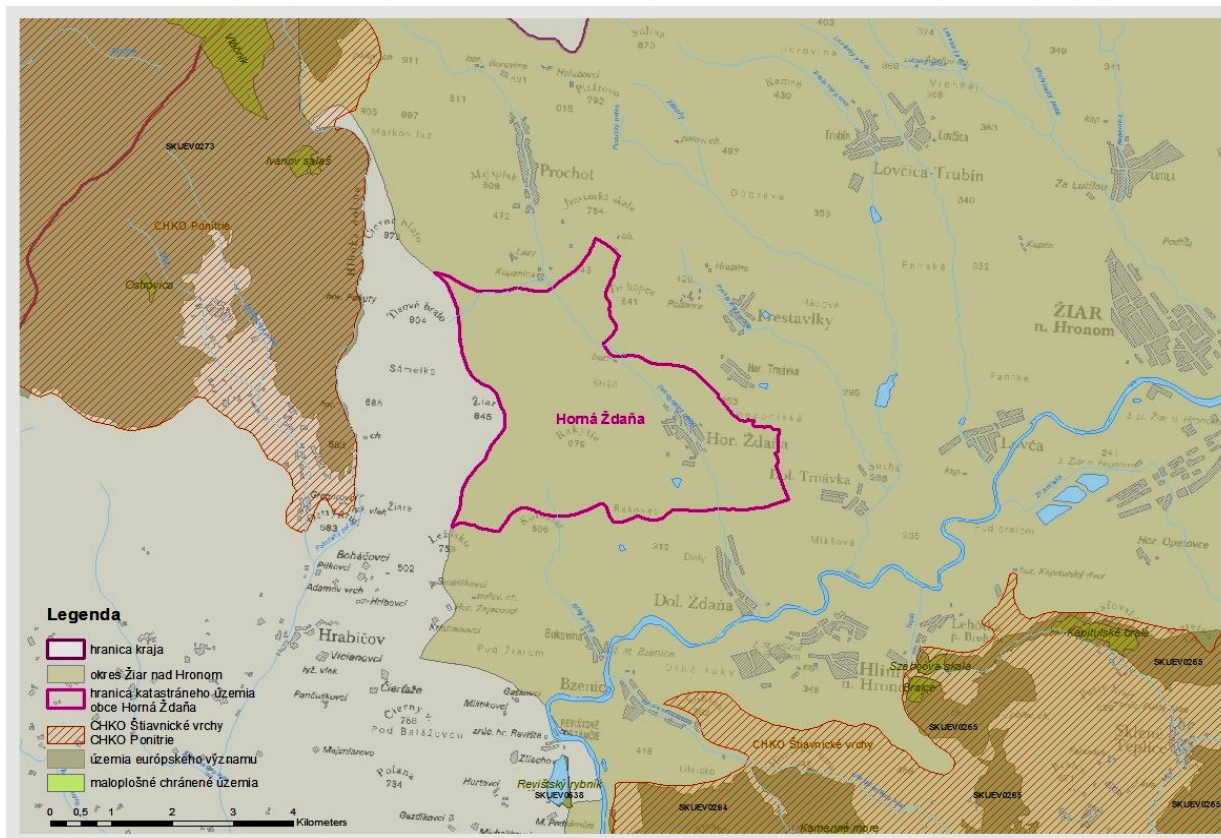
Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Stupeň ochrany prírody	Dôvod ochrany
Zasahujúce do katastra obce					
-	-	-	-	-	-
V okolí obce					
Bralce	PR	13,52	1965	5.	Územie predstavuje fyto geograficky i zoograficky významnú lokalitu s výskytom vzácných waldstejných trojlístov a ďalších pozoruhodných druhov rastlín i živočíchov v spoločenstvách reliktného charakteru, na kyslom vulkanickom podklade. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/222
Kapitulské bralá	PP	37	1993	5.	Územie je vzácnym geol. fenoménom, poukazujúcim na nedokonalú tekutosť ryolitových láv. Výnimočný produkt neogénneho vulkanizmu s pestrými skal. a lesostep. biocenózami. Útvary je výraznou krajinou dominantou vo vstupej doline do CHKO Štiavnické vrchy. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/883
Kamenné more	PR	13,3	1923	4.	Najväčšie kamenné more vo vulk. časti Karpát. Z hľadiska zool. je významnou lokalitou chránených a zriedkavých druhov živočíchov, najmä plazov - typická je jašterica múrová. Územie s vedeckým, študijným a edukačným významom, chránené už počas I. Č-SR. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/297
Szabóova skala	PR	11,8	1907 (1983)	5.	Jedna z najstarších PR republiky Slovenskej. Vyhlásená je na ochranu komplexu ryolitových skál s morfológicky výrazným asi 50 m vysokým bralom a zriedkavou flórou i faunou na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/439
Ivanov salaš	CHA	19,28	2000	3.	Územie je významné ako celý biotop s miznúcimi spoločenstvami lúk, pramenísk, horských a podhorských nív potokov s výskytom chránených, ohrozených a veľmi ohrozených druhov flóry a fauny. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/1085
Ostrovica	PP	4,44	1992	4.	Ochrana skal.andezitových útvarov ako výrazného kraj.prvku dokumentujúceho doznievanie sop.činnosti v Z.Karpatoch a násl.procesy mechanického zvetrávania a odkrývania magm. telies v pohorí Vtáčnik, dôležitých z ved.-výskumného,náuč.a kultúrneho hľadiska.

					http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/778
Vtáčnik	NPR	245,62	1950 (1966,1993)	5.	NPR je vyhlásená na ochranu typických vrcholových spoločenstiev buka vystavených extrémnym klimatickým pomerom. Podobné spoločenstvá sú aj v iných pohoriach, kde však vznikli prevažne odstránením vyššie položených spoločenstiev smrečín a kosodreviny. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/483

Zdroj: ŠOP SR, 2014

PR – prírodná rezervácia
CHA – Chránený areál

NPR – Národná prírodná rezervácia
PP – Prírodná pamiatka

Zdroj: Úrad geodézie a kartografie, 2014
ŠOP SR, 2014

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000 (v širších súvislostiach):

Do riešeného územia nezasahuje územie NATURA 2000.

V okolí obce sa nachádza:

- **územie európskeho významu Sut'** (SKUEV0265), ktorého rozloha je 9 041,33 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Banky, Banská Belá, Banská Hodruša, Banská Štiavnica, Hliník nad Hronom, Horné Opatovce, Hronská Breznica, Jalná, Kozelník, Ladomer, Lehôtka pod Brehmi, Močiar, Repište, Sklené Teplice, Šášovské Podhradie, Teplá, Vieska, Vyhne, Žakýl (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0265>)
- **územie európskeho významu Vtáčnik** (SKUEV0273), ktorého rozloha je 10 056,59 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Bystričany, Čereňany, Horná Ves, Kamenec pod Vtáčnikom, Kľak, Lehota pod Vtáčnikom, Oslany, Ostrý Grúň, Píla, Podhradie, Prochot, Radobica, Veľké Pole (<http://www.sopsr.sk/natura/?p=4&sec=5&kod=SKUEV0273>)
- **územie európskeho významu Klokoč** (SKUEV0264), ktorého rozloha je 9 041,33 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Banky, Banská Belá, Banská Hodruša, Banská Štiavnica, Hliník nad Hronom, Horné Opatovce, Hronská Breznica, Jalná, Kozelník, Ladomer, Lehôtka pod Brehmi, Močiar, Repište, Sklené Teplice, Šášovské Podhradie, Teplá, Vieska, Vyhne, Žakýl (<http://www.sopsr.sk/natura/?p=4&sec=5&kod=SKUEV0265>)

Územný systém ekologickej stability

V území sa nenachádzajú územia Natura 2000.

Podľa ÚPN VÚC BBSK z roku 1998, časť Krajinná štruktúra a územný systém ekologickej stability, kde je premietnutý tiež Generel nadregionálneho ÚSES SR, nezasahuje do územia katastra žiadne biocentrum nadregionálneho významu. Severo-južným smerom pretína územie biocentrum provinciálneho významu.

Na lokálnej úrovni nebol nebol ÚSES projektovaný. Môžeme povedať, že Prochotský potok má charakter regionálneho biokoridoru, jeho prítoky miestneho významu. Všetky vymedzené plochy lesných porastov majú charakter miestneho biocentra, ostatné biotopy majú funkciu interakčných prvkov a genofondových plôch.

2.1.8. Životné prostredie

Ochrana ovzdušia

V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Zdrojom znečistenia sú bytové objekty vykurované pevnými palivami hlavne v zimnom období. Územie Banskobystrického kraja patrí z hľadiska čistoty ovzdušia k menej znečisteným oblastiam a nevyžaduje v tomto smere osobitnú ochranu.

Pôda

Na území katastra v časti pahorkatiny prevládajú kambizeme nenasýtené, modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre; zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín, ďalej kambizeme nasýtené modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín. V časti pahorkatiny prevládajú luvizeme, pseudogleje pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, zo sprašových hĺn a svahovín. Zrnitosť sa tu vyskytujú stredne kamenisté (štrkovitá pôda 20-50%), hlinité a ílovito-hlinité pôdy.

Poľnohospodárske pôdy

V zmysle platnej legislatívy je potrebné zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek a obmedzovať jej neadekvátnemu úbytku na nepoľnohospodárske účely.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na nepoľnohospodárske účely aj naďalej len na základe rozhodnutia príslušného pozemkového úradu o odňatí (ďalej len „rozhodnutie odňatí“).

Lesné pôdy

Na území prevládajú hnedé lesné pôdy.

Odpadové hospodárstvo

Obec má zabezpečený klasický zber komunálneho odpadu a zber separovaného odpadu. Vo svojom katastrálnom území nemá situovanú skládku odpadu a ani sa neuvažuje o jej zriadení. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Kalendár vývozu odpadu je zverejnený na webstránke obce.

V súčasnosti sa odpad separuje nasledovne:

- papier
- plasty, kovy, tetrapaky
- sklo
- bioodpad
- elektroodpad
- nebezpečný odpad a textil

Odpadové hospodárstvo je prevádzkované k spokojnosti obyvateľov. Napriek tomu sa však objavia občasné „čierne“ skládky odpadu. Nie je však zrejme, či ich pôvodcami sú obyvatelia z obce. Z hľadiska hodnotenia stavu životného prostredia je možné konštatovať, že jeho kvalita je postačujúca. Znečistenia pôdy, vody alebo ovzdušia nie sú zaznamenané.

2.2. Súčasná krajinná štruktúra (v širších súvislostiach)

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia regiónu Pohronie. Celé územie je hornaté. Lesy pokrývajú približne polovicu územia. Z veľkej časti zastúpené listnatými lesmi, z ktorých sú zastúpené najmä buk, hrab a jedľa. Z ihličnatých je najviac zastúpený smrek. Lesy sú v prevažnej miere vo vlastníctve štátu, menší podiel má cirkev. Fyzické osoby vlastní lesy v zanedbateľnej čiastke. Poľnohospodársku pôdu v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty.

Tabuľka č. 8: Členenie pôdneho fondu v území (2010)

Obec	Poľnohospodárska pôda/ha	Lesná pôda/ha	Vodné plochy/ha	Zastavané plochy/ha	Ostatné plochy/ha	Spolu/ha
Horná Ždaňa	577	965	8	42	35	1627
% vyjadrenie	35,46	59,31	0,49	2,58	2,15	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Poľnohospodárstvo

Prevažnú väčšinu poľnohospodárskej pôdy tvorí vo východnej polovici orná pôda a v západnej hornatej časti trvalo trávnaté porasty. Záhrady sa viažu prevažne na sídelné útvary a ich rozsah je daný hustotou a charakterom sídelných štruktúr. Vinice, chmeľnice a ovocné sady sa v tomto území nenachádzajú alebo len veľmi málo. Dané územie nepredstavuje vhodné podmienky pre takýto druh pozemkov.

Poľnohospodárstvo je zamerané predovšetkým na chov hovädzieho dobytku a oviec, čo vyplýva zo štruktúry poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda je sústredená hlavne v doline Hrona. Potenciál územia je aj v pestovaní ovocných stromov.

Funkčný význam lesov

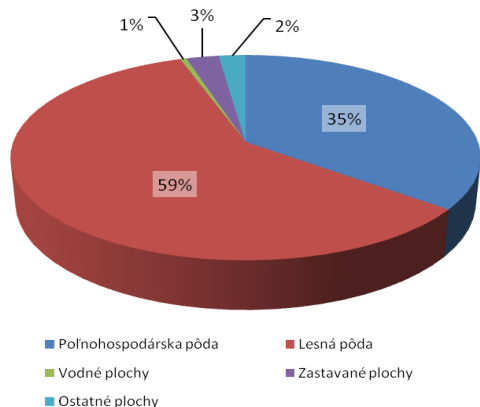
V záujmovom území k.ú. Horná Ždaňa dosahuje lesnatosť 59 %. Lesy spadajú do kategórie hospodárskych, ich funkcia je hlavne produkčná. V katastri obce sú prevažne urbárske lesy.

Tabuľka č. 9: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

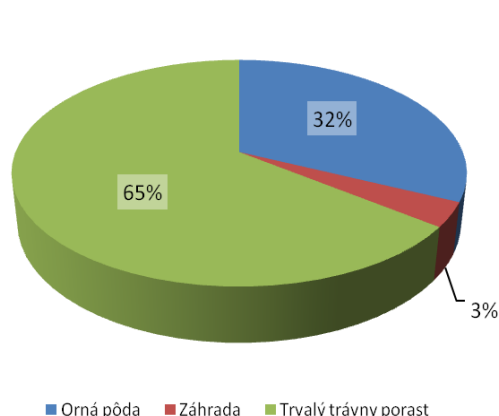
Názov KÚ	Orná pôda (ha)	Záhrada (ha)	Trvalý trávny porast (ha)	Sad (ha)	Poľnohospodárska pôda spolu (ha)
Horná Ždaňa	184	20	372	0	577
% vyjadrenie	31,88	3,47	64,47	0	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Členenie pôdneho fondu v území v %

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v %

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH ZDROJOV

2.3. Urbanistický vývoj sídla (v širších súvislostiach)

Poloha a význam obce v rámci osídlenia:

Obec Horná Ždaňa je malé vidiecke sídlo, ktoré sa nachádza v dostupnej vzdialenosti od hlavného dopravného koridoru a nadradenej technickej infraštruktúry. V rámci územnosprávneho členenia patrí do okresu Žiar nad Hronom. Okresné sídlo je vzdialené od obce 15 km.

Pozitívnym faktorom v rozvoji obce je väzba riešeného územia na nadradené systémy technickej infraštruktúry. Na nadradenú **komunikačnú sieť** je napojená prostredníctvom cesty III. triedy 065023. Južne od obce sa cesta III. triedy v obci Lehôtka pod Brehmi napája na hlavný európsky cestný ťah E 571, I/65 Bratislava – Sered' – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice a následne na rýchlostnú cestu R1 v smere Nitra – Banská Bystrica. Tento dopravný ťah v rámci celoštátnych dopravných väzieb je prioritný ťah sledujúci hlavné sídelné rozvojové osi Slovenska a ťažiská osídlenia medzinárodného významu.

V súbehu s cestou I/65 vedie **železničná trať** Nové Zámky – Zvolen. Najbližšia stanica je Hliník nad Hronom vzdialená 5 km, resp. Žarnovica, Žiar nad Hronom.

V Žiarskej kotline vedie **Pohronský skupinový vodovod**, nadradená sieť **elektrického vedenia** ZVN 400kV a elektrické vedenie VVN 110 kV ako aj rozvody **VTL plynovodu**. V katastri obce je vybudovaná Transformovňa TR 400 KW a fotovoltaiická elektráreň s celkovým inštalovaným výkonom 2 MW a ročnou výrobou 2,438 GWh.

Tabuľka č. 10: **Prehľad vývoja osídlenia na území obce**

Obec	Vznik obce	Výročie založenia obce v r. 2014
Horná Ždaňa	1391	623

Prvá písomná zmienka o obci Horná Ždaňa je doložená z roku 1391, kedy patrila panstvu Revište, po vymretí Dóczyovcov správe Banskej komory. V roku 1601 sa v obci spomínajú dve kúrie, panský a farský mlyn. Horná Ždaňa je radová dedina so znakmi nepravidelnosti. Tradičnú zástavbu charakterizovali murované domy väčšinou z kameňa, trojpriestorovej dispozície s hĺbkovou zástavbou bytov a hospodárskych stavieb vo dvoroch. Slamené sedlové strechy boli začiatkom minulého storočia nahradené strechami s tvrdou krytinou. Po roku 1945 sa začali stavať domy s pôdorysom štvorca a tvaru L. Najstaršie dejiny Krízskej kotliny siahajú do konca mladšej doby kamennej, ale v celej oblasti sú nálezy z mladšej doby bronzovej z r.1100 až 700 pred n.l.. V obci sa našla bronzová spona s ôsmimi ružicami, ktorú odovzdal Slovenskému národnému múzeu v Martine J.Holečka. Názov Hornej Ždane pochádza zo slova „**ždat**“ v zmysle „čakať“ pri brode cez Hron, pravdepodobne na mieste pred vtokom Prochotského potoka do Hrona.

Zdroj: webstránka obce

Obec je v súčasnosti polyfunkčná s dominujúcou obytnou funkciou zastúpenou rodinnými domami a „premiešaná“ občianskym vybavením a rekreačnými chalupami. V južnej časti pri vodnej nádrži leží hospod. dvor bývalého PD, neďaleko je vybudovaná transformovňa TR 400 kW. Centrum tvorí verejný priestor vymedzený kostolom s parčíkom, verejnou budovou, kde je umiestnený obecný úrad a pošta a miestnou komunikáciou. Na severnom okraji obce je situovaná ZŠ a futbalové ihrisko. Všetky komunikácie v obci sú s asfaltovým povrchom, miestami narušené dodatočnými zásahmi. Súbežne

s miestnou komunikáciou je vybudovaný chodník pre peších. Vodný tok je v celej dĺžke zastavaného územia zregulovaný.

Obec si zachovala svoj ráz radovej dediny. Pôvodný urbanistický pôdorys a štruktúra sú do veľkej miery zachované, rekonštrukcie jestvujúcej zástavby sú riešené citlivo k danému prostrediu. Nová výstavba je situovaná do okrajových častí obce najmä na severozápad od zastavaného územia.

2.4. Kultúrno-historický potenciál

Prvá písomná zmienka o Hornej Ždani pochádza z r.1391, kedy sa kráľ Žigmund rozhodol dať za verné služby temeškému županovi Ladislavovi zo Šároviec hrad Revište a dediny patriace k panstvu, medzi ktorými bola aj Horná Ždaňa. Túto majetkovú zmenu zaznamenala 27. júla 1391 ostrihomská kapitola na nariadenie kráľa Žigmunda. Po vymretí Dóczyovcov sa obec dostala pod správu Banskej komory. V roku 1601 sa v obci spomínajú dve kúrie, panský a farský mlyn a 37 domov, v roku 1715 mlyn a 38 daňovníkov, z toho 6 remeselníkov, v roku 1828 48 domov a 324 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom. Za I. ČSR si obec zachovala poľnohospodársky ráz. Na jar 1945 ju pre pomoc SNP prepadli a podpálili nemecké vojská. Zhorelo 35 domov, dospelých mužov odvliekli do koncentrákov.

Je známe, že v druhej polovici 17. storočia bola v dedine škola, pravdepodobne spravovaná farárom, s prevádzkou len v zimných mesiacoch. V roku 1793 požiar značne poškodil školskú budovu, a preto obyvatelia Hornej Ždane dostali od komorského úradu v Banskej Štiavnici povolenie postaviť novú školu, ktorá sa koncom novembra 1794 aj dokončila.

V minulosti sa obyvatelia živilí rôznymi remeslami, spracovaním dreva, ktoré dopĺňali poľnohospodárskou výrobou. Vyrábali sa tu šindle, drevené nádoby, páliť sa drevené uhlie, spracovávala vlna, valchovalo sa súkno, varilo sa pivo. V roku 1958 bolo založené Jednotné roľnícke združstvo (JRD). Väčšina obyvateľov pracovala v priemysle v Žiari nad Hronom, Hliníku nad Hronom, Vyhniach, Žarnovici a v lesoch

Kultúrno – historický potenciál obce tvoria:

- Nálezy z doby bronzovej
- Národné kultúrne pamiatky obce zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok - kultúrna technická pamiatka Vodný mlyn s hospodárskou budovou a Pamätník SNP
- Kultúrne pamiatky obce - kostol sv. Šimona a Júdu
- Významné osobnosti z histórie obce
- Zachovalá typická ľudová architektúra
- Zachovalá urbanistická štruktúra obce s charakterom potočnej radovej zástavby
- Nehmotné kultúrne dedičstvo

KULTÚRNE PAMIATKY

Významnou pamiatkou obce je kostol rímsko-katolícky sv. Šimona a Júdu postavený koncom 16. storočia zemepánom Andrejom Dóczym, ktorý bol tekovským županom a významným veliteľom v Szatmáre a v Košiciach. Veža bola postavená v roku 1720 a celý kostol bol opravený v 20. storočí. Na zvonici je najstarší zvon z roku 1659, menší zvon umieráčik datovaný v roku 1720 a najväčší z roku 1923 odliaty v Trnave namiesto najstaršieho rekvirovaného zvona v r.1916.

Tabuľka č. 11: Zoznam nehnuteľných kultúrnych pamiatok v obci zapísaných v ÚZPF

č.ÚZPF	Orientáč. /súpis. číslo	Názov NKP	Názov pamiatkového objektu	Bližšie určenie PO	Zaužívaný názov PO	Vznik	Stavebno- technický stav
1288		Pamätník	Pamätník	SNP	pamätník SNP	1949	vyhovujúci
10494	92/165	Mlyn vodný	Stavba hospodárska	kameň	hospodárska stavba	20.st.	vyhovujúci
10494	92/165	Mlyn vodný	Mlyn vodný	kameň	vodný mlyn s tech.zariadením	20.st.	dobrý

Zdroj: PÚ SR

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) sú z obce Horná Ždaňa zapísané nasledovné kultúrne pamiatky (KP):

1. **PAMÄTNÍK**, bližšie určenie: SNP, číslo KP v ÚZPF: 1288, vznik: rok 1949, autori: Hečko, Hlúbik, druh: KP významná z hľadiska historického a výtvarného, bližšie určenie miesta: pred obecným úradom, parcelné číslo: 6, okresný kód: 613,

2. **MLYN VODNÝ**, (← unifikovaný názov KP), zaužívaný názov KP: Mlynská usadlosť, bližšie určenie: kameň, číslo KP v ÚZPF: 10494, vznik: 20. storočie, sloh: ľudové stavitelstvo, dispozícia: viacpriestorový, pôdorys: obdĺžnik, podlažie: 2/-0, prestavby: 40. roky 20. storočia, druh: KP významná z hľadiska ľudového stavitelstva, technického hľadiska a z hľadiska urbanizmu, orientačné číslo: 92, súpisné číslo: 165, 48, parcelné čísla: 343, 344, 345, okresný kód: 613, mlyn je v súkromnom vlastníctve

3. **MLYN VODNÝ**, (← unifikovaný názov KP), unifikovaný názov pamiatky: Budova hospodárska, zaužívaný názov KP: Mlynská usadlosť, bližšie určenie: kameň, číslo KP v ÚZPF: 10494, vznik: 20. storočie, sloh: ľudové stavitelstvo, dispozícia: 3-priestorový, pôdorys: obdĺžnik, podlažie: 1/-0, druh: KP významná z hľadiska ľudového stavitelstva, orientačné číslo: 92, súpisné číslo: 165, parcelné číslo: 345, okresný kód: 613.

Kultúrna technická pamiatka Vodný mlyn, ktorý je tohto času čiastočne zrekonštruovaný súkromným vlastníkom s príspevom MK SR na obnovu kultúrnych pamiatok.

V obecnom úrade je tiež zriadená izba predkov aj s dobovým krojom. Každý rok sa organizuje stavenie mája, ktorý je vysoký ako vežička na miestnom kostole. Pravidelne, každých päť rokov, sa konajú oslavy výročia vzniku obce. Pri posledných oslavách sa domáci poobliekali do domáceho kroja a predvádzali rôzne remeselné činnosti. Neprehliadnuteľným je tiež domček Jožky Kopčanovej, v ktorom boli zachované pôvodné ľudové prvky spolu s vybavením a nábytkom. Očaril už nielen Slovákov, ale i Nórov a Japoncov. V súčasnosti je však už prázdný a nie je možné tieto prvky zachovať.

PAMÄTIHODNOSTI OBCE – žiadne

NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností.

Rodáci, významné osobnosti

Dr. Michal Kušík, CSc. - popredný slovenský archivár, historik a filológ

Dr. Vojtech Kopčan, CSc. - historik,

Doc. Ing. Ľubomír Harach, CSc. - bývalý minister hospodárstva a školstva

Tabuľka č. 12: Vývoj názvu obce

1391	1773	1920	1948
Sdan	Horna Zdana	Horná Ždaňa	Horná Ždaňa

2.5. Demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov

Celkovo možno konštatovať, že v obci Horná Ždaňa je v horizonte rokov 1991 – 2013 preukázateľný značný nárast počtu obyvateľov, ktorý odráža atraktivnosť obce pre všetky vekové kategórie, ktorá ponúka pokojnejšie a lacnejšie životné podmienky ako ponúka mestské prostredie. Je možné predpokladať, že tento demografický trend v obci bude pokračovať aj v budúcnosti.

Tabuľka č. 13: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1869-1970

Obec/rok	1869	1880	1910	1930	1970
Horná Ždaňa	387	420	526	497	546

Zdroj: ŠÚSR 2013

Tabuľka č. 14: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013 podľa pohlavia

Obec/rok		1991			2001			2011			2012			2013	
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Horná Ždaňa	480	214	266	527	256	271	546	281	265	547	291	256	545	288	257

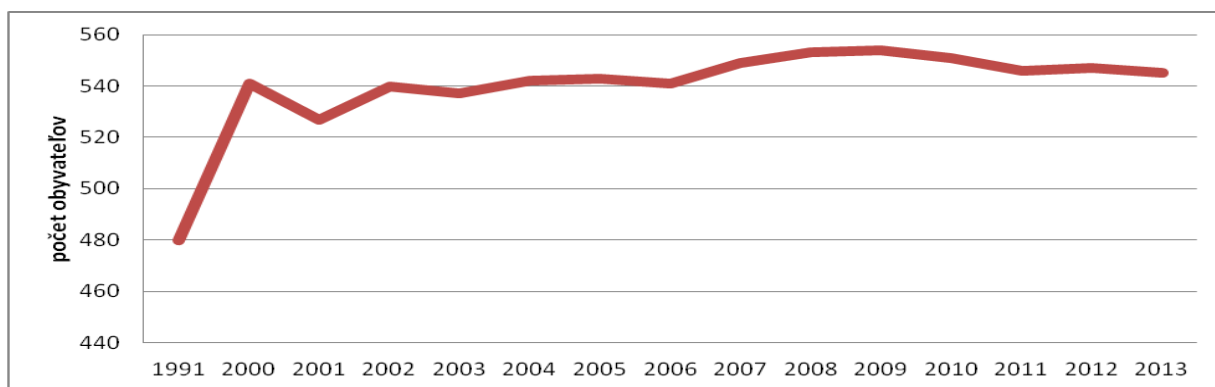
Zdroj: ŠÚSR 2013

Tabuľka č. 15: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013

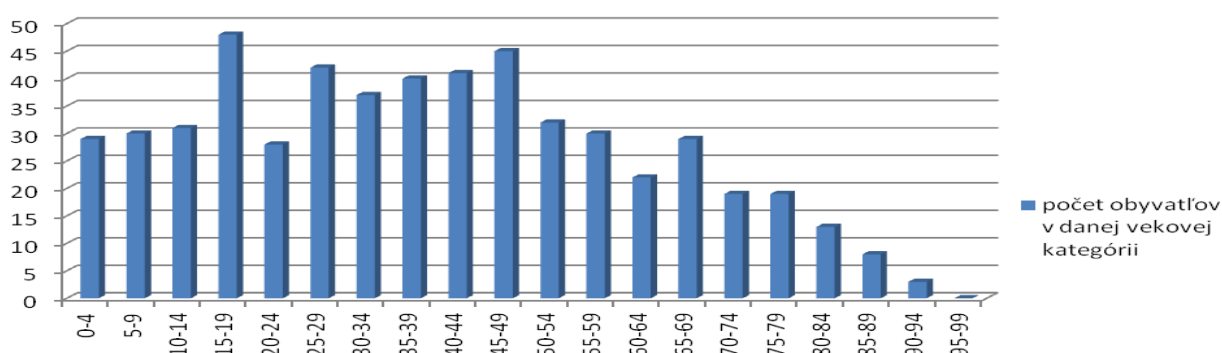
Obec/rok	1991	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Horná Ždaňa	480	541	527	540	537	542	543	541
Obec/rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Horná Ždaňa	549	553	554	551	546	547	545	

Zdroj: ŠÚSR 2013

Graf - Vývoj počtu obyvateľov

Graf - Vekové zloženie obyvateľstva

Tabuľka č. 16: Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2011

Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Horná Ždaňa	Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Horná Ždaňa
0-4	29	50-54	32
5-9	30	55-59	30
10-14	31	60-64	22
15-19	48	65-69	29
20-24	28	70-74	19
25-29	42	75-79	19
30-34	37	80-84	13
35-39	40	85-89	8
40-44	41	90-94	3
45-49	45	95-99	0

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 17: Pohyb obyvateľov 2001-2013

Obec	celkový prírastok/úbytok obyvateľstva										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2011	2012	2013
Horná Ždaňa	0	0	0	-6	0	-7	2	0	-5	1	-2

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Ako prezentuje tabuľka, v niektorých rokoch dochádza k miernemu úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva ale aj v dôsledku vysťahovania obyvateľov z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch.

Príčiny trendov v demografických pohyboch

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti Žiaru nad Hronom zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Stúpa záujem o IBV, resp. kúpa a rekonštrukcia existujúcich objektov.

Do obcí sa prisťahujú najmä mladšie vekové kategórie - mladé rodiny okolo 30 – 40 rokov.

Tabuľka č. 18: Priemerný vek, index starnutia* v roku 2013

Obec	Muži		Ženy		Spolu	
	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia
Horná Ždaňa	37,22	71,15	42,87	154,84	39,89	102,41

Zdroj: ŠODB 2014

*Index starnutia: Počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku.

Index starnutia je vyšší ako je piemer na Slovensku (85,51%) za rok 2012. V obci Horná Ždaňa teda na 100 detí do veku 14 rokov pripadá 102 osôb starších ako 65 rokov.

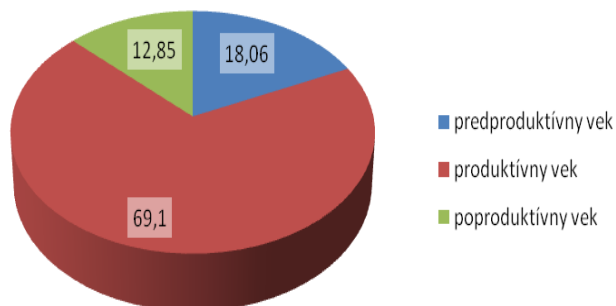
Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec mierne pozitívne. Počet obyvateľov v produktívnom veku je síce takmer 70% ale percento obyvateľov v poproduktívnom veku 15,6% a v predproduktívnom veku 15,23% je vyrovnaný. Na základe demografických odhadov a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom. Vzdelanostnú úroveň obyvateľov dokumentuje tabuľka.

Tabuľka č. 19: Štruktúra populácie územia podľa produktívnosti k 31.12.2013

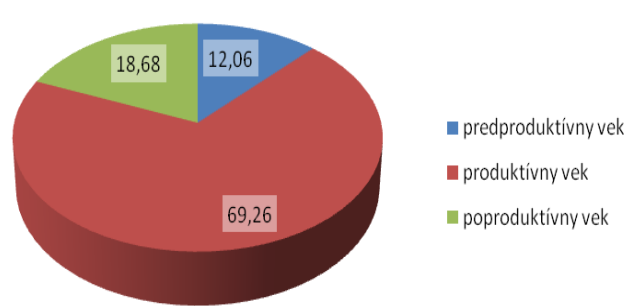
Obec/rok 2012	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Počet obyvateľov	
	15,23		69,17		15,6		545	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Horná Ždaňa Vyjadrenie v %	18,06	12,06	69,10	69,26	12,85	18,68	288	257

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Muži podľa produktivity v %

Ženy podľa produktivity v %

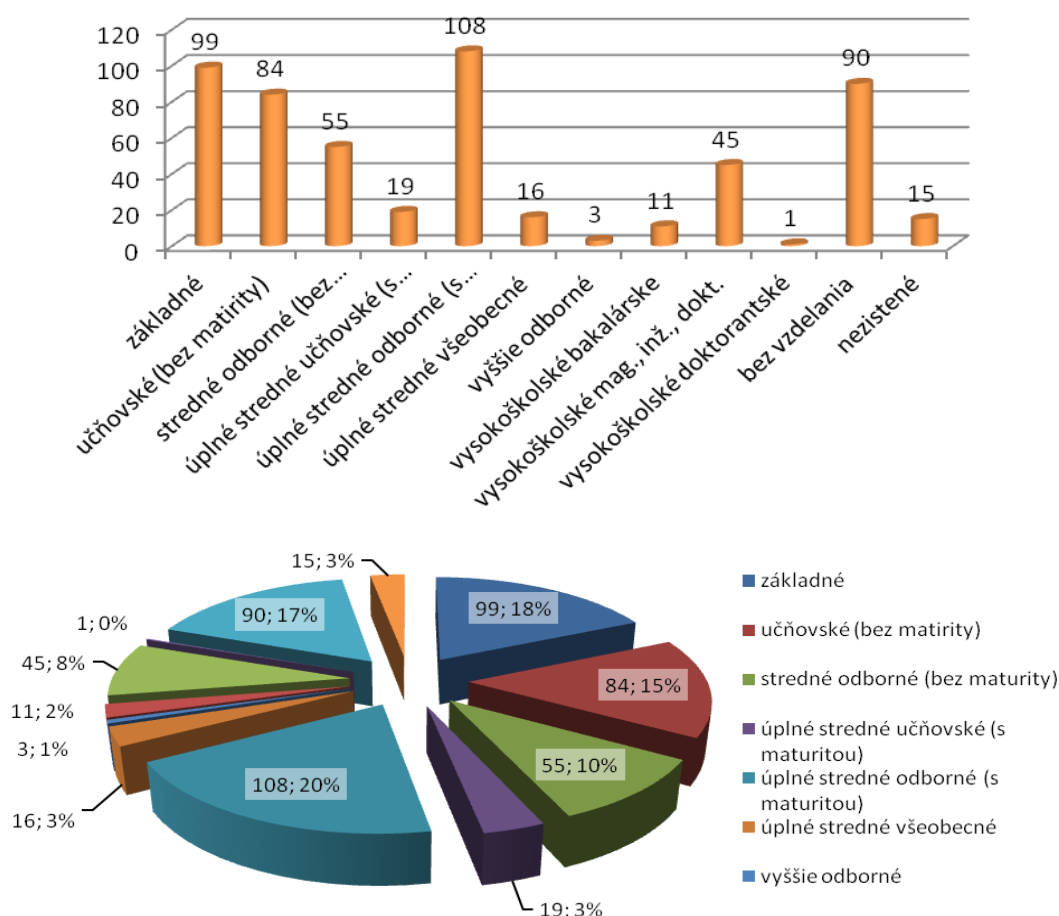

Tabuľka č. 20: Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Horná Ždaňa				
Základné		36	63	99
Učňovské (bez maturity)		54	30	84
Stredné odborné (bez maturity)		30	25	55
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		14	5	19
Úplné stredné odborné (s maturitou)		45	63	108
Úplné stredné všeobecné		4	12	16
Vyššie odborné vzdelanie		2	1	3
Vysokoškolské bakalárske		6	5	11
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		25	20	45
Vysokoškolské doktorandské		0	1	1
Vysokoškolské spolu		31	26	57
Študijný odbor	prírodné vedy	3	2	5
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	14	1	15
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	2	0	2
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	3	0	3
	zdravotníctvo	1	3	4
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	3	6	9
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	4	14	18
	vedy a náuky o kultúre a umení	1	0	1
Bez školského vzdelania		57	33	90
Nezistené		8	7	15
Úhrn		281	265	546

Zdroj: SOBD 2011

• **Najvyšší ukončený vstupeň vzdelania**

V obci Horná Ždaňa je veľmi dobrá situácia, čo sa týka vzdelania. V porovnaní s inými obcami podobnej veľkosti má vysoký počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Z celkového počtu 377 produktívnych obyvateľov je 26 % občanov so základným vzdelaním a až 15 % občanov má vysokoškolské vzdelanie. Ostávajúci 59 % občanov má stredné vzdelanie, prípadne úplné stredné všeobecné alebo úplné stredné odborné s maturitou.

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Obyvateľstvo obce je takmer výlučne slovenskej národnosti. Z hľadiska vierovyznania je obec homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu (82%), 5,5% je bez vyznania a u 5% obyvateľov nebol tento údaj zistený.

Tabuľka č. 21: **Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva v obci**

Národnosť	slovenská	maďarská	rusínska	židovská	ukrajinská	rómska
Územie spolu:	526	1	0	0	0	4
Národnosť	poľská	nemecká	česká	ruská	ostatné, nezistené	
Územie spolu:	0	0	1	0	13	

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 22: Zloženie obyvateľstva – vierovyznanie v obci

Rímsko-katolícka cirkev	Gréckokat. cirkev	Evanjelická cirkev augburs. vyznania	Evangelická cirkev metodistická	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Novoapoštolická cirkev
447	0	10	0	1	0
Českoslov. husitská	Bratská jednota baptistov	ostatné	Bez vyznania	Nezistené	
0	1	0	60	27	

Zdroj : SOBD 2011

2.6. Technická infraštruktúra

Horná Ždaňa je modernou obcou s vybudovanou plynofikáciou a kanalizáciou v ľavej časti obce. Skupinový vodovod zabezpečuje zásobovanie pitnou vodou zatiaľ obyvateľov časti Lipie a IBV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená len čiastočne. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky – ISDN, EDGE, DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a firmy prevádzkujúcej WIFI.

Tabuľka č. 23: Vybavenosť územia infraštruktúrou

Obec	vodný zdroj	plyn	min. prameň	term. prameň	vodovod	Kanalizácia splašková	ČOV	televíz. signál	Digit. ústredňa	vykurovanie
Horná Ždaňa	nie	áno	nie	nie	Áno 75%	Čiastočne cca 40%	nie	áno	áno	Plyn a TP

Zdroj: Obecný úrad 2014

TP – tuhé palivo, EL – elektrické vykurovanie, VODOVOD – v stĺpci je udávané % napojenosti obyvateľov EO.

Zásobovanie pitnou vodou

Do roku 2014 bol verejný vodovod vybudovaný len v časti obce a zásoboval približne 150 obyvateľov. Ostatná časť obyvateľov obce bola odkázaná na individuálne miestne zdroje. Preto bolo nutné riešiť zásobovanie pitnou vodou ostatných obyvateľov z iného zdroja. V súčasnosti prebieha ukončovanie stavebných prác na výstavbe novej vodohospodárskej infraštruktúry. Stavbu realizuje Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. v rámci projektu **Hlinické Pohronie – Zásobovanie pitnou vodou obcí Horná, Dolná Ždaňa a Lovča**. Vodovod bol skolaudovaný v decembri 2014.

V rámci stavby bola vybudovaná nasledovná infraštruktúra:

- vodojem objemu 2 x 150 m³
- prírodné vodovodné potrubie celkovej dĺžky 4 279 m
- zásobné vodovodné potrubie celkovej dĺžky 588 m
- rozvodné vodovodné potrubie celkovej dĺžky 3 707 m

Zdroje pitnej vody a ich ochrana

- Všeobecná ochrana podľa Vodného zákona (364/2004 Z. z.) platí pre celé územie.
Obec má vlastný zdroj pitnej vody pre cca 150 obyvateľov obce, ktorý obec sama aj prevádzkuje.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec je len čiastočne odkanalizovaná a to v ľavej časti. Odvádzanie odpadových vôd je čiastočne riešené nepriepustnými domovými žumpami a domovými septikmi. Dažďové vody odtiekajú priekopami pozdĺž komunikácií do potoka. Potrebne je dobudovať kanalizáciu aj vpravej časti obce od štátnej cesty, rekonštruovať existujúcu kanalizáciu a vybudovať čistiareň odpadových vôd v blízkosti recipientu.

Minerálne vody

Na území katastra sa nenachádzajú minerálne pramene.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je pripojená na zdroj elektrickej energie prostredníctvom distribučných 22/0,4kV trafostaníc, napájaných z 22 kV vonkajších vedení 22 kV kábelovými, resp. vonkajšími prípojkami prostredníctvom 110/22 kV transformovni a 110 kV nadradenej siete. V katastri obce je vybudovaná Transformovňa TR 400kV situovaná na juhozápad od zastavaného územia. V súčasnosti začalo spojené územné konanie so stavebným konaním na stavbu: **Rekonštrukcia 400 kV vedení V492 a V493 – Zvýšenie spoľahlivosti napájania Slovalco, a.s. elektrickou energiou**. Stavba obsahuje nasledovné objekty:

- SO 01 Rekoštrukcia vedenia V492
- SO 02 Rekoštrukcia vedenia V493
- SO 03 Dočasné vedenie 1x110kV V7783

V katastri obce je tiež vybudovaná fotovoltaiická elektrárň s celkovým inštalovaným výkonom 2 MW a ročnou výrobou 2,438 GWh.

Zásobovanie teplom

Prevažujúci spôsob vykurovania obce je na plyn v kombinácii s tuhým palivom.

Plynofikácia

Obec je plynofikovaná.

Verejné osvetlenie

Obec má vybudované verejné osvetlenie, ktoré bolo v roku 2013 rekonštruované za energeticky efektívnejšie.

Miestny rozhlas

Obecný rozhlas s centrálou na Obecnom úrade je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové do výšky 7,5m nad zemou. Reprodukory prevažne 6a 12W sú rozmiestnené tak, aby nevznikli zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoiskami. Z hľadiska funkčnosti v súčasnosti plne vyhovuje.

Telekomunikácie

Telekomunikačne je obec súčasťou Centra sieťovej infraštruktúry západ. Obec je napojená prostredníctvom digitálnej prípojky, s telefónnou ústredňou umiestnenou v centre obce. Signál mobilných operátorov je slabý, chýba technické zariadenie na zosilnenie signálu.

Doprava

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci, vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením. Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy.

Tabuľka č. 24: **Stav dopravnej infraštruktúry**

Obec	MHD	Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Autobusové prístrešky	vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov v obci
Horná Ždaňa	SAD	3,3 km	6	3	nie	nie	1,4 m

Zdroj: obec 2014

Súčasný stav komunikačnej siete.

Cez obec prechádza cesta III. triedy 065023, ktorá spája obec s nadradenou komunikačnou sieťou. Na ňu je napojená sieť miestnych komunikácií, ktoré vytvárajú základný, dopravný, urbanistický raster obce. Stav regionálnych a miestnych komunikácií je uspokojivý, ale potrebuje pravidelné investície.

Železničná doprava

Priamo v katastri obce sa nenachádza železničná stanica, ani neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je v Hliníku nad Hronom 4 km.

Statická doprava

Hlavné plochy statickej dopravy sú alokované v priestoroch pri budovách občianskej vybavenosti obce.

Hromadná doprava

Hromadnú dopravu zabezpečuje dopravca SAD Žiar nad Hronom. Pre linky sú tu situované 4 zastávky verejnej pravidelnej autobusovej dopravy. Dve z nich sú prestrešené, novo vybudované, hmotovým riešením vhodné do priestoru vidieckeho charakteru. Izochrómy pešej dostupnosti sú dodržané.

Vodná doprava

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Letecká doprava

Najbližšie letisko je na Sliači vzdialené cca 41 km.

V súčasnosti je Horná Ždaňa modernou obcou s vybudovanou plynofikáciou a kanalizáciou v ľavej časti obce. Skupinový vodovod zabezpečuje zásobovanie pitnou vodou zatiaľ obyvatel'ov časti Lipie a IBV. Miestne komunikácie sú všetky vyasfaltované. V katastri obce je vybudovaná Transformovňa TR 400 KW.

V intraviláne obce by investície obce mali smerovať hlavne do rekonštrukcie niektorých častí miestnych komunikácií, ktoré súvisia s dobudovaním verejnej kanalizácie (odvedenie dažďových vôd, rigoly a krajnice). Väčšina miestnych komunikácií potrebuje opravu povrchov a niektoré spevnenie krajníc. Štátna cesta v intraviláne je uspokojivá avšak mimo neho je potrebná jej rekonštrukcia vrátane miestnych komunikácií v extraviláne obce. Žiada sa aj rekonštrukcia miestneho chodníka popri štátnej ceste od Jednoty ku škole. Verejný rozhlas potrebuje rekonštrukciu nosičov aj rozvodov. Mobilný signál všetkých operátorov nepostačuje pokryť potreby obyvateľov. Internet je vyhovujúci, je zavedená nová digitálna ústredňa s optickým káblom. Verejné osvetlenie je po rekonštrukcii. Vodovod je nový.

2.7. Sociálna infraštruktúra – Občianska vybavenosť a bývanie

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia. Text „áno“ znamená existenciu daného zariadenia v obci (vzhľadom na sústavne sa meniaci stav sa neudáva počet zariadení).

V obci sa nachádza pošta (v budove obecného úradu), predajňa potravín a zmiešaného tovaru Jednota, predajňa potravín, pohostinstvo. V obci sa nachádza ZŠ a MŠ.

V obci Horná Ždaňa je vybudovaný kultúrny dom, pre cca 80 návštevníkov. Je potrebné rozšírenie existujúcich priestorov o prístavbu, ktorá by prepájala sálu kultúrneho domu s kuchynkou. V súčasnosti sú oddelené cez vonkajší priestor. Miestna knižnica je v objekte obecného úradu. V obci je zriadená pamätná izba. Vyššie vybavenie je v okresnom meste a Hliníku nad Hronom. V obci sa nenachádza žiadne zdravotné zariadenie. Najbližšia lekáreň a vyššie vybavenie – poliklinika s nemocnicou je v Žiari n/Hronom. Lekáreň je aj v Hliníku nad Hronom.

Obec má kostol, ktorý môžu navštevovať veriaci z obce.

Pre seniorov je zabezpečený rozvoz stravy podľa potreby. služby sociálnej starostlivosti starým občanom a dospelým zdravotne postihnutým občanom s duševnými poruchami celoročnou formou pobytu zabezpečuje **Domove sociálnych služieb a Domov pre seniorov Jesienka** v obci Prochot. Kapacita zariadenia je 15 klientov. V súčasnosti sa realizuje rozšírenie DSS o 10 klientov.

V obci nefunguje dobrovoľný hasičský zbor Horná Ždaňa. Požiarna zbrojnica sa nevyužíva na pôvodné účely ale ako sklad. Najbližšia požiarna stanica je v Žiari n/ Hronom.

Tabuľka č. 25: Sociálna infraštruktúra v obci

Obec	administratíva	pošta	obchod	espresso	pohostinstvo	kaderníctvo	kino
Horná Ždaňa	Obecný úrad	áno	áno	nie	áno	nie	nie

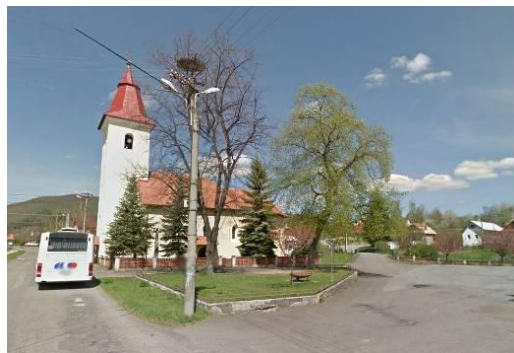
Obec	lekár obvodný	lekár pediater	zubár	lekáreň	MŠ	ZŠ - 1. stupeň	ZŠ - 2. stupeň
Horná Ždaňa	nie	nie	nie	nie	áno	áno	áno

Obec	kostol RKC	kaplnka modlitebňa	zvonica	kult. dom	knižnica	pamät. izba	rozhlas	dom smútku	cintorín
Horná Ždaňa	áno	áno	nie	áno	áno	áno	áno	áno	áno

Obec	telocvičňa	kúpalisko	lyžiarsky vlek	futbalové ihrisko	volejbal/tenis ihrisko	klzisko
Horná Ždaňa	áno	nie	nie	áno	nie	nie

Obec	verejne prístupný internet, miesto	www stránky obce	propagačný materiál	noviny	informačné strediská
Horná Ždaňa	nie	áno	áno	nie	nie

Zdroj: obec 2014

V obci nefunguje televízny informačný kanál – káblová TV.

Občianske vybavenie kapacitou a druhovosťou vyhovuje.

V obci je základná škola s kapacitou cca 200 detí, ktorá má právnu subjektivitu. Základnú školu v súčasnosti navštevuje 124 detí. Materská škola s kapacitou cca 17 detí po prechode kompetencií patrí v súčasnosti pod správu obce. V súčasnosti ju navštevuje 10 detí.

ZŠ prešla v rokoch 2009/2010 rozsiahlou prestavbou, v rámci ktorej bola zrealizovaná nadstavba školy. Získali sa nové priestory na druhom poschodí. V súčasnosti je tam funkčná nová počítačová učebňa, jazykové laboratórium, multimediálna učebňa, učebňa pre žiakov vyžadujúcich osobitnú starostlivosť a ďalšie dve učebne. Zrekonštruovaná bola aj telocvičňa. Potrebná je ešte rekonštrukcia jedálne a školského klubu.

V dôsledku toho, že mladí ľudia za vzdelaním odchádzajú na stredné a vysoké školy trávajú svoj voľný čas mimo obec. V obci chýbajú ďalšie zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa viacej zapájali do života obce. Cieľom by mala byť snaha o udržanie mladých a vzdelaných v obci za účelom zlepšenia demografickej a ekonomickej štruktúry obyvateľstva.

Tabuľka č. 26: Vývoj počtu žiakov v základnej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14
Horná Ždaňa	160	151	133

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 27: Vývoj počtu detí v materskej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14
Horná Ždaňa	13	17	17

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 28: Náklady na prevádzku školských zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	349 508	350 189	367 768

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 29: Školstvo- stav objektov a rozvojové zámery

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľa zariadenia
Horná Ždaňa	Bývalá materská škôlka	-	-	obec
	ZŠ – jedáleň a školský klub	-	-	obec

Zdroj: obec 2014

Základná umelecká škola s regionálnym významom je v Hliníku nad Hronom a v Žiari nad Hronom a stredné školstvo v okresnom meste.

Tabuľka č. 30: Prehľad a popis inštitúcií pôsobiacich v území

Obec	Miestna úroveň	Regionálna úroveň	Národná úroveň
Horná Ždaňa	<ul style="list-style-type: none"> - obecný úrad - pošta - Farský úrad RKC - Obecná knižnica 	-	-

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 31: Spádovosť obce (31.12.2012)

Inštitúcia	Miesto
Sídlo matričného úradu	Horná Ždaňa
Sídlo pracoviska daňového úradu	Banská Bystrica
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného súdu	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska Okresného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Žiar nad Hronom
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Banská Štiavnica

Zdroj: štatistický úrad SR

Tabuľka č. 32: Verejné a iné služby -situácia

Obec	Obchod a služby	Administratíva
Horná Ždaňa	<ul style="list-style-type: none"> - predajňa potravín a zmiešaného tovaru Jednota - pohostinstvo 	<ul style="list-style-type: none"> - Obecný úrad - Pošta - Matrika

Zdroj: ŠÚSR 2014

Tabuľka č. 33: Stav objektov verejných budov

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty, služby	Objekty, služby s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľa zariadenia
Horná Ždaňa	Obecný úrad	-	-	obec
	Kultúrny dom	-	-	obec
	Základná škola-jedáleň a školský klub	-	-	obec
	Budova starej MŠ	Budova starej MŠ	-	obec

	Budova bývalého OcÚ	-	-	obec
	Dom smútku	-	-	obec
	TJ - šatne	-	-	obec

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 34 : **Známe rozvojové zámery v oblasti verejných a iných služieb**

Obec	Známe rozvojové zámery	Vlastníctvo objektu
Horná Ždaňa	Budova OcÚ - kompletná rekonštrukcia – výmena okien, dverí, zateplenie, sociálne zariadenia.	obec
	Kultúrny dom prevádzkovo úplne nevyhovuje, pretože sála a jedáleň sú v súčasnosti nie sú prepojené suchou nohou. Plánuje sa prístavba, ktorá by tento nedostatok vyriešila.	obec
	Dom smútku - rekonštrukcia fasády.	obec
	ZŠ - rekonštrukcia jedálne a školského klubu.	obec
	Budova bývalej MŠ je momentálne nevyužitá a potrebuje kompletnú rekonštrukciu vrátane elektroinštalácie a kúrenia.	obec
	Budova bývalého OcÚ potrebuje drobné opravy. V súčasnosti je v prenájme.	obec
	TJ – šatne – rekonštrukcia.	obec

Zdroj: Obec 2014

Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnúť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich.

Tabuľka č. 35: **Náklady na prevádzku verejných obecných zariadení**

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	106 315	106 229	128 560

Zdroj: Obec 2014

Domový fond

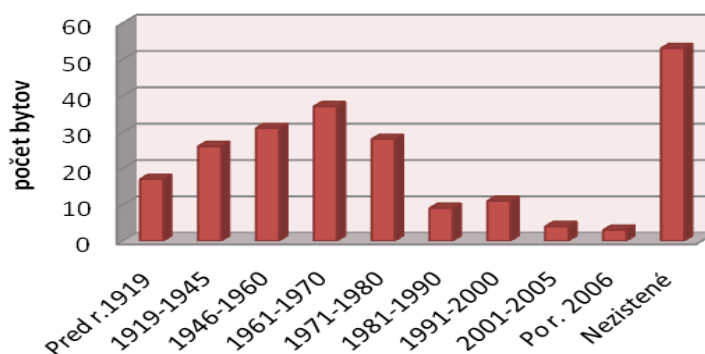
Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy alebo budovy s jedným bytom. Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1961-1970. Bytov spolu je 219. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 171, neobývaných bytov 48. Žiadny byt sa nenachádza v nebytovej budove. V obci sú dva bytové domy s 2x 4 a 1x6 bytmi, čiastočne po rekonštrukcii, ktoré sú v súkromnom vlastníctve.

Tabuľka č. 36: **Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby**

Byty spolu	Pred r.1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	Po r. 2006	Nezistené
219	17	26	31	37	28	9	11	4	3	53

Zdroj: SOBD 2011, HC53

• **Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby**

Tabuľka č. 37: **Prehľad bytového fondu - obývanosť**

Obec	Bytov spolu	Trvale obývaných domov	Neobývané byty
Horná Ždaňa	219	171	48

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 38: **Prehľad obývanosti bytov podľa typu budovy**

Obec	Hustota obývanosti spolu	Byty v budovách			Byty v nebytových budovách
		s 1 bytom	s 2 bytmi	s 3 bytmi a viac	
Horná Ždaňa	168	187	18	12	0

Zdroj: SOBD 2011, HC54

Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Tento trend predpokladáme aj naďalej s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.8. Hospodárska základňa

V obci žije cca 70% t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce však je veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkeho Hliníka nad Hronom, Žiaru nad Hronom a Žarnovice. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti.

Väčšina remeselníkov a zručných ľudí odchádza za prácou mimo región aj do zahraničia.

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia. Lesy pokrývajú vyše 58% územia, poľnohospodársku pôdu v prevažnej miere tvoria v horskej západnej časti trvalé trávne porasty a vo východnej orná pôda.

Potravinárska výroba

Nie je tu zastúpená

Priemyselná výroba

Priemyselná výroba je v obci zastúpená najmä formou remeselnej živnosti.

Tabuľka č. 39: **Subjekty v priemyselnej výrobe**

Názov	Oblasť činnosti
Jozef Pivarčí	výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla
Jaroslav Kordík	opracovanie a povrchová úprava kovov
Vojtech Král'	výroba zámkov a pántov

Zdeno Harach	výroba zámkov a pántov
Ing. Milan Žilkovan	výroba ostatných plastových výrobkov
SPD „Kremeň“, s.r.o.	Spracovanie kože Výroba kožených a kožušinových výrobkov
HORTECH, s.r.o.	Klampiarske a výškové práce

Zdroj: databáza všetkých firiem Slovenska 2014 (stav k októbru 2014)

Strojársky priemysel

nemá zastúpenie v obci

Drevospracujúci priemysel

Firma Kremeň - Eko s.r.o. sa zaoberá aj výrobou drobných úžitkových výrobkov z dreva

Stavebný priemysel

Stavebný priemysel zastupujú živnostníci:

Tabuľka č. 40: **Subjekty v stavebnom priemysle (FO neregistrované v OR)**

Názov	Oblasť činnosti
Milan Ďuriš - MaR	Ostatná stavebná inštalácia
Marek Kuchta	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Ludoviť Dedík	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Miroslav Leba	zemné práce
Ján Glezgo - RANNEX	Pokryvačské práce
Ing. Roman Strelka - GEOCOMP	Geodetické činnosti
Peter Hudák – BYT MAL	Maľovanie a zasklievanie

Zdroj: databáza všetkých firiem Slovenska 2014 (stav k októbru 2014)

Iný priemysel

nemá zastúpenie v obci

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska výroba je sústredená do HD SDP Kremeň s orientáciou na chov hov.dobytka (160 ks) a pestovanie krmných plodín- repy, kukurice a obilia. Zamestnáva cca 9 zamestnancov. V súčasnosti je v likvidácii.

Poľnohospod. výrobu reprezentujú traja SHR – poskytujúci služby súvisiace s chovom zvierat a pestovaním obilnín, strukovín a olejnatých semien a tri poľnohospodárske a výrobné objekty uvedené v tabuľke č. 43 a 44.

V obci existuje včelárstvo a výroba medu.

Tabuľka č. 41: **Poľno. subjekty v provovýrobe, hospodárske dvory, súkromne hospodáriaci roľníci**

Lokalita	Subjekt	celková výmera PP	orná pôda	TTP	ošípané	hovädzí dobytok	ovce	počet zamest.
Horná Ždaňa	SDP Kremeň EKO, s.r.o.							
	-	1292 ha	630	662 ha	-	600	-	9

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 42: **Súkromne hospodáriace subjekty v poľnohospodárstve**

Meno/firma	Sídlo	Právna forma	Predmet podnikania	Počet zamest- nancov
SDP Kremeň, s.r.o.	Horná Ždaňa 230	Spol. s r.o.	<ul style="list-style-type: none"> podnikanie v poľnohospodárskej výrobe vrátane predaja nespracovaných poľnohospodárskych a lesných výrobkov na účely ďalšieho spracovania a predaja výroba mliečnych výrobkov (Skléné Teplice Salaš) 	3-4
Kremeň – Eko s.r.o.	Horná Ždaňa 230	Spol. s r.o.	<ul style="list-style-type: none"> poľnohospodárstvo a lesníctvo včítane predaja nespracovaných poľnohospodárskych a lesných výrobkov za účelom spracovania alebo ďalšieho predaja a činnosti odborného lesného hospodára 	10-19

Zdroj: databáza firiem 2014

V obci má sídlo aj Jastrabá agro s.r.o., tá však v Ždani nepodniká, ale má výrobu v inom katastri, čiastočne aj SDP Kremen podniká v inom katastri.

Tabuľka č. 43: Poľnohospodárske a výrobné objekty

Objekt	Podnikateľ, firma	Druh činnosti	Poznámka
Poľnohospodársky dvor (subor objektov)	SDP Kremeň a Kremeň eko		
Rozvodňa el. prúdu 400kV	SEPS a.s. Bratislava		
Objekt Trefa s.r.o.- priemyslený areál bez objektov	POW-EN a.s. Bratislava	Asi rozvod energií podporná služba elektrizačnej sústavy	Chcú tam robiť stavbu Systém primárnej regulácie,

Zdroj: obec 2014

Poľovníctvo a rybárstvo

V katastri obce pôsobí Poľovnícka spoločnosť Skalka a poľovnícky spolok Podhora.

Lesné hospodárstvo

Organizačne sú lesy zaradené do lesného hospodárskeho celku (LHC) Ždaňa. Najväčším lesohospodárskym podnikom sú Lesy SR, štátny podnik – Odštepny lesný závod Žarnovica. Ďalšími vlastníkami a hospodármi sú Lesy SR š.p. a Urbárske pozemkové spoločenstvo lesov a lúk Horná Ždaňa 1 a Urbárske pozemkové spoločenstvo lesov a lúk Horná Ždaňa 2.

Nerastné suroviny a prírodné zdroje

Už v minulosti, v 18.st boli v okolitých horách objavené ložiská zlata. Niekoľko rokov sa v okolitých katastroch ťažila strieborná, olovená a medená ruda, našli sa aj náleziská hnedého a čierneho uhlia. V súčasnosti sa v katastri obce nachádzajú ložiská stavebného kameňa, dobývací priestor Dolná Ždaňa – Rakovec, nenachádzajú sa chránené ložiskové územia. MŽP SR eviduje v katastri obce prieskumné územie.

Najväčším prírodným zdrojom je drevo. Jeho zhodnocovanie v miestnej výrobe nie je dostatočné. Ťažbu dreva uskutočňujú Lesy SR a nájomcovia Urbárskeho pozemkového spoločenstva lesov a lúk Horná Ždaňa 1 a Urbárskeho pozemkového spoločenstva lesov a lúk Horná Ždaňa 2.

Ďalším prírodným zdrojom je pitná voda a minerálne pramene v mikroregiónne.

Východná polovica katastra obce Horná Ždaňa je súčasťou prieskumného územia PU 28/10 Žiarska kotlina. Práce v týchto oblastiach sú zamerané na objavovanie a skúmanie možného výskytu nerastných surovín.

Na západe v lokalite Koložiar do katastra zasahuje ložisko nevyhradeného nerastu Horná Ždaňa (Koložiar) s ID 4081 a výhradné ložisko Dobývací priestor Dolná Ždaňa – Rakovec s ID 206.

Tabuľka č. 44: Prehľad o prieskumných územiach

Katastrálne územie	Druh nerastu	Držiteľ prieskumného územia	Rozloha v km ²	Platnosť do
Horná Ždaňa	Termálne podzemné vody	EMX Slovakia, s.r.o., Bratislava	183	10.7.2014

Zdroj: MŽP SR 2014

Tabuľka č. 45: Nerastné bohatstvo a ťažba

Lokalita	Druh nerastu	Druh ložiska	CHLU	DP	Ťažba
Horná Ždaňa	Stavebný kameň andezit	výhradné ložisko DP (ID 206)	-	DP Dolná Ždaňa – Rakovec	Neťažené ložiská – uvažuje sa o ťažbe
	Stavebný kameň	ložisko nevyhradeného nerastu (ID 4081)	-	-	Ložiská so zastavenou ťažbou

Zdroj: MŽP SR 2014

CHLU – chránené ložiskové územie
DP – dobývací priestor

2.9 Rekreačia a cestovný ruch

Obec je súčasťou rekreačného oblasti Štiavnicko –Kremnickej, RKC Žiar n/Hronom a okolie a Žarnovica a okolie medzinárodného významu. Východiskovým centrom OCR je B. Štiavnica a najbližšou organizačnou jednotkou turizmu a CR sú Kľak a Ostrý Grúň. Obci je priradená funkcia „sídlného strediska rekreácie a turizmu“.

Obec je súčasťou mikroregiónu Hlinické Pohronie, ktoré zasahuje do CHKO Štiavnické vrchy a CHKO Ponitrie, Natura 2000 – SKUEV a maloplošných chránených území. Samotné riešené územie obce nezasahuje do chránených území. Obec Horná Ždaňa je malebne osadená do prírodného rámca s bohatým zastúpením ľudovej architektúry. Obec je križovatkou značkových turistických trás a regionálnej cyklotrasy. Okolité lesy sú poľovníckymi revírmi.

Časť domového fondu je využívaná pre rekreačné využitie – chalupy. Tento trend predpokladáme aj naďalej s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia.

Obec je atraktívna predovšetkým pre jej:

- prírodný potenciál a krajinu
- priaznivé podmienky pre cykloturistiku a turistiku
- možnosti chatárenia a chalupárenia

Tabuľka č. 46: **Možnosti ubytovania**

Názov zariadenia	Lôžková kapacita	Stravovacia kapacita	Kategória
Ján Chudý – SELEKT, Bratislava	10-12	nie	Ubytovanie na súkromí

zdroj: obec 2014

Kultúrne podujatia sú organizované v kultúrnom dome.

Obec ponúka oddych, turistiku a cykloturistiku, zber lesných plodov.

Športový areál pozostáva z futbalového ihriska a šatní. Pri ZŠ je vybudované viacúčelové tenisové ihrisko a bežecká dráha.

Tabuľka č. 47: **Prehľad športových zariadení – letné športy**

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka/stav
Horná Ždaňa	Futbalové ihrisko	1	obec	Tráva / potrebná rekonštrukcia šatní
	Tenisové ihrisko	1	obec	Bez povrchu / potrebná rekonštrukcia
	Športový areál	1	obec	Tráva, antuka / potrebná rekonštrukcia

zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 48: **Prehľad športových zariadení – zimné športy**

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Horná Ždaňa	-	-	-	-

Zdroj: obec 2014

Lyžovanie

V susednej obci Prochot sa nachádza lyžiarsky vlek s potenciálom ďalšieho rozvoja. K dispozícii sú lyžiarske strediská Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, lyžiarske vleky v Ostrom Grúni, Kľaku a na Kollárovej, kde je zabezpečené aj umelé zasneženie.

Náučné chodníky a turistické trasy

Cez riešené územie prechádzajú dve turistické trasy – žltá Hliník nad Hronom – Horná Ždaňa a modrá Bzenica – Gronštolne.

Tabuľka č. 49: **Vyznačené turistické trasy v obci a okolí**

Číslo	trasa	Prírodné úkazy popri ceste	Typ cesty	Dĺžka km	Správca
8519	Hliník nad Hronom – Horná Ždaňa	Malá Skala, Skala, Koložiar, Rakytie	nespevnená cesta: 7,2 km (63,7 %), cesta III. Triedy: 1,8 km (16%), nespevnený chodník: 1,59 km (14,1 %), ulica: 692 m (6,1%)	11,3	KST
2662	Bzenica -	prameň, Čierne	nespevnená cesta: 12,1 km (88.5 %),	13,7	KST

	Gronštolne	blato, Rakytie, Koložiar, Skala, Mala Skala	cesta III. triedy: 1,58 km (11.5 %)		
--	-------------------	---	-------------------------------------	--	--

Zdroj: turistika.oma.sk

Cykloturistika:

V Pokutskej doline s prechodom cez Gronštolne do Prochota. Samostatné cyklotrasy sa v obci nenachádzajú.

V širšom okolí sa nachádza historické mesto Banská Štiavnica, lyžiarske strediská Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, lyžiarske vleky v Ostrom Grúni, Kľaku a na Kollárovej, kde je zabezpečené aj umelé zasneženie svahu. Možnosti skalolezectva ponúkajú Štiavnické vrchy a tiež skalné útvary pod Sitnom, Rabenstein medzi Červenou Skalou a Hodrušou.

Ďalej sa v širšom okolí nachádza barokový kaštieľ barokový kaštieľ vo Svätom Antone pri Banskej Štiavnici, ryolitové Kamenné more v obci Vyhne, starobylé banské mesto Kremnica s historickou 600- ročnou mincovňou, planetárium, bowling, squash, kaštieľ a iné atraktivity v Žiari nad Hronom, majestátny Zvolenský zámok zo 14. storočia v centre mesta Zvolen, Arborétum borová hora, zrúcanina Šášovského hradu, krajské mesto Banská Bystrica s bohatými možnosťami kultúrneho a športového využitia, hrad Revište.

Významné turistické miesta v CHKO Ponitrie:

- Les Škurátka na východnej strane Vtáčnika. Chránený areál s výmerou 2,00 ha. Ochrana porastu tvaru päťcípej hviezdy s rozpätím strán 50 m, vysadeným na počesť padlých vojakov pri príležitosti 20. výročia SNP.
- Kláštorská skala na južnom hrebeni Vtáčnika s výškou 1279 m.n.m. Najvýraznejšie skalné mesto vo Vtáčniku. Skupina skalných pilierov, prečnievajúcich vysoko nad okolitý terén.
- Ostrovica v blízkosti obce Kľak. Prírodná pamiatka s výmerou 4,44 ha. Ochrana skalných andezitových útvarov ako výrazného krajinárskeho prvku vulkanického reliéfu Vtáčnika. Skalné vyvýšeniny s kolmými stenami. Geologická zaujímavosť - valcovitý sopečný komín.
- Vodopád na Pokutskom potoku. Prírodná pamiatka - najväčší vodopád v CHKO Ponitrie, nachádzajúci sa na pravostrannom prítoku Pokutského potoka. Vody potoka tečú sústavou vodorovne laminovaných doskovitých andezitov.
- Revištské Podzámčie. Zrúcanina gotického hradu severne od Žarnovice. Pod hradom je vodácka základňa (na rieke Hron) s priestorom na stanovanie a parkovanie.
- Revištský rybník v Revištskom Podzámčí. Chránený areál. Hniezdny biotop vodného vtáctva a stanoviisko migrujúcich druhov vtáctva.

Horná Ždaňa

Zdroj: <http://www.cestovnyatlas.szm.com/tekov1.jpg>

2.10. Trh práce

Zamestnanosť

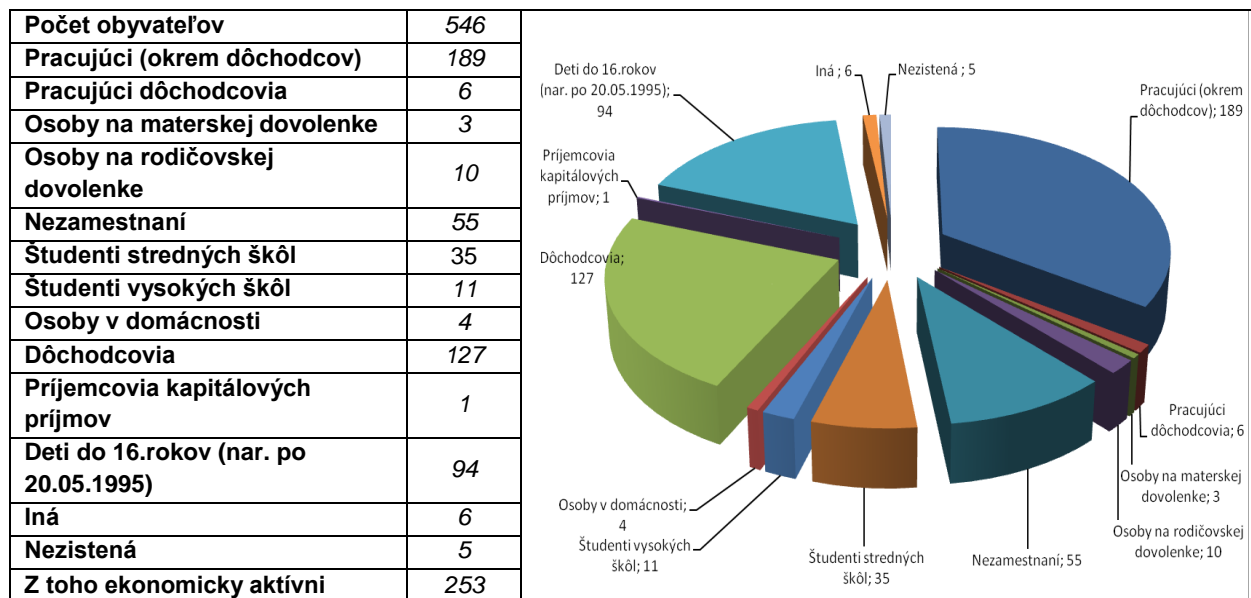
V oblasti zamestnanosti je v obci neuspokojivá situácia, ktorá nastala vďaka privatizácii Závodu SNP v Žiari nad Hronom, Preglejky v Žarnovici, Strojární v Hliníku nad Hronom ako aj Poľnohospodárskeho družstva v Dolnej Trnávke. Obec na to doplatila vysokou mierou nezamestnanosti.

Obyvatelia pracujú prevažne v podnikoch v Hliníku nad Hronom, Žiari nad Hronom a Žarnovici. Za prácou dochádzajú vlakom, autobusom a osobnými vozidlami.

Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú:

- Obec Horná Ždaňa - 7 zamestnancov,
- ZŠ SNP H.Ždaňa – 23 zamestnancov
- Kremeň – Eko s.r.o. – 9 zamestnancov

Tabuľka č. 50: Členenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Zdroj: SOBD 2011

Z celkového počtu 546 obyvateľov obce bolo v roku 2011 (SOBD2011) ekonomicky aktívnych 253, čo činí viac ako 46%.

V roku 2011 bolo v obci evidovaných cca 55 nezamestnaných, čo je takmer 15% produktívneho obyvateľstva.

V roku 2013 bolo v obci evidovaných cca 45 nezamestnaných, čo je takmer 12% produktívneho obyvateľstva. Obec zamestnáva v súčasnosti 10-15 aktívnych pracovníkov a 7 vlastných zamestnancov.

Podnikateľské aktivity, pracovné príležitosti

Obyvatelia obce až 74 % dochádzajú za prácou do okolitých obcí a najviac do miest Hliník nad Hronom, Žiar nad Hronom, Žarnovica a Zvolen. Najviac ich pracuje v odvetví výroba a spracovanie kovov, potom vo vzdelávaní a stavebníctve.

Tabuľka č. 51: Podnikateľské subjekty zapísané v ORSR so sídlom v obci Horná Ždaňa

Podnikateľ.subjekt	Vznik	Oblasť činnosti
HO-BI s.r.o. Horná Ždaňa 149	2011	Stavebníctvo, obchod a služby, administratíva, rýchle občerstvenie, organizovanie kultúrnych a iných spoločenských podujatí, doprava, reklamné a marketingové služby, čistiace a upratovacie služby
HORTECH, s.r.o.	2005	Stavebníctvo, reklamná a propagačná činnosť

Horná Ždaňa 218		
Jastrabá agro s.r.o. Horná Ždaňa 230	2007	Poľnohospodárstvo a lesníctvo, ubytovacie služby, mäsiarstvo, výroba mliečnych výrobkov
Kremeň - Eko s.r.o. Horná Ždaňa 230	2007	Výroba obalov, paliet, drobných úžitkových výrobkov z dreva, výroba obuvi, stavebníctvo, textilná a odevná výroba, výroba lyžiarskej obuvi, poľnohospodárstvo a lesníctvo, ubytovacie služby
M&K INVEST s.r.o. Horná Ždaňa 166	2008	Obchodná činnosť, čistiace a upratovacie služby, stavebníctvo, prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských, zábavných a športových zariadení, organizovanie kultúrnych a iných spoločenských podujatí, prevádzkovanie erotického salónu, poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu
MORENSIS s.r.o. Horná Ždaňa 218	2004	Marketing, reklamná a propagačná činnosť, mäsiarstvo
MUDr. Elena Kršjaková, s.r.o. Horná Ždaňa 54	2012	Zdravotníctvo, administratívne služby, mimoškolská vzdelávacia činnosť
Rassta, s.r.o. Horná Ždaňa 212	2014	Obchod a služby, počítačové a fotografické služby, reklama a marketing, poradenská činnosť, účtovníctvo, mimoškolská vzdelávacia činnosť, prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských, zábavných a športových zariadení
RESEKT s.r.o. Horná Ždaňa 166		Stavebníctvo, obchod, reklama a marketing, opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva, doprava
SDP "Kremeň", s.r.o. Horná Ždaňa 230	2010	Poľnohospodárska výroba, obchod, stavebníctvo, ubytovacie služby
SOLDIX s.r.o. Horná Ždaňa 86	2014	Obchod a služby, výroba, stavebníctvo, doprava, mimoškolská vzdelávacia činnosť, poradenská činnosť, reklama a marketing

Zdroj: www.orsr.sk stav k 10/2014

Na území obce majú k 30.9.2013 vedenú prevádzku nasledovné podnikateľské subjekty zapísané v živnostenskom registri SR.

Tabuľka č. 52: Podnikateľské subjekty zapísané v ŽRSR so sídlom prevádzkarne v obci Horná Ždaňa

Názov podnikateľského subjektu	Hlavné zameranie činnosti
Anton Holka	Veľkoobchod a maloobchod, reklamná a propagačná činnosť, pohostinská činnosť
Peter Puskeiler	Stavebníctvo, upratovacie služby, reklamná a propagačná činnosť, piliarska výroba, pohostinská činnosť, práce v lesníctve, prevádzkovanie výdajne stravy (Horná Ždaňa 39)
Zdeno Harach	Zámočníctvo
Jozef Pivarčí	Podnikateľský subjekt má pozastavenú činnosť do 16.12.2014.
Ján Chudý - SELEKT	Elektroinštalácie, stavebníctvo, pohostinská činnosť
Luboš Pivarčí	Oprava karosérií a údržba motorových vozidiel
Nataša Borošová	Upratovacie práce, pranie, žehlenie a mangľovanie bielizne
Jana Abrahámová	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
SDP "Kremeň", s.r.o.	Stavebníctvo, ubytovacie služby, spracovanie a výroba kožených a kožušinových výrobkov, výroba jednoduchých drevárskych výrobkov, zostavovanie stolárskych dielcov alebo súčastí z dreva do finálnych produktov a ich údržba, výroba mliečnych výrobkov

Zdroj: www.zrsr.sk r.2014

Tabuľka č. 53: Prehľad o poľnohospodárskych subjektoch obhospodarujúcich najväčšiu výmeru poľnohos. pôdy

Podnikateľské subjekty	Výmera obhospodarovanej pôdy v ha	Súkromne hospodáriaci roľníci (s výmerou nad 20 ha)	Výmera obhospodarovanej pôdy v ha	Počet ks HD	Počet ks oviec
SDP KREMEŇ	160	-	-	nezistené	400

zdroj: obec 2014

* Svojpomocné družstvo poľnohospodárov

2.11 Ľudský potenciál (spolky, združenia, kluby)

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity

V oblasti záujmovej a spolkovej činnosti existuje viac možností trávenia voľného času v spolkoch – Stolnotenisový klub SOKOL, Telovýchovná jednota Horná Ždaňa, SENIOR KLUB HORNÁ ŽDAŇA ...

Obec Horná Ždaňa má bohatú kultúrnu históriu v oblasti divadelnej činnosti, vzdelávania. Spoločenský život je bohatý. Každoročne sa tu uskutočňujú podujatia lokálneho významu.

Tabuľka č. 54: Zručnosti obyvateľstva

Obec	Databáza zručných ľudí v území
Horná Ždaňa	Nie sú evidovaní.

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 55: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – nehmotné zdroje, ľudský potenciál

Obec	Kluby, spolky, združenia	Kultúrne podujatia
Horná Ždaňa	Registrované občianske združenia: <ul style="list-style-type: none"> Stolnotenisový klub SOKOL OZ Ladislava Strelku – Horná Ždaňa Telovýchovná jednota Horná Ždaňa Project Ždaňa Základná organizácia OZ PŠaV pri ZŠ Horná Ždaňa SENIOR KLUB HORNÁ ŽDAŇA 	Fašiangy Stavanie mája Deň matiek Kosenie záhrady Guláš majster MDD Seniori Mikuláš

Zdroj: obec 2013, Register Občianskych združení SR

Najaktívnejšie združenie je Project Ždaňa. Aktívne sú najmä športové kluby. Stolnotenisový sa venuje aj mládeži aj dospelým, organizuje vianočný turnaj. Aktivity v športovej oblasti robia aj seniori – okresné športové hry seniorov. Každoročne sa zúčastňujú v spevackej súťaži. Telovýchovná jednota nefunguje a OZ Strelka tiež. ZO pri ZŠ vyvíja činnosti v obci ale len v rámci organizácie. Spolok na podporu rozvoja obce v širšom ponímaní sa tu nenachádza, jediným na podporu rozvoja je OZ Project Zdana.

Práca s verejnosťou

Od roku 2007 do roku 2013 neboli realizované žiadne ankety resp. dotazníky v záujme prieskumu verejnej mienky o rozvoji obce. Boli realizované iba stretnutia s občanmi k väčším zámerom s dosahom na väčší počet obyvateľov ako napr. realizácia vodovodu a pod.

Spolupráca

- Obec je členom Občianskeho združenia mikroregión Hlinické Pohronie a OZ Žiarska kotlina
- Mikroregión Hlinické pohronie má vytvorenú družbu s českou obcou Neveklov a s nórsym regiónom Rogaland
- ZŠ spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami - Strom života v Bratislave, Slovenská agentúra životného prostredia v Banskej Bystrici, občianske združenie Tatry v Liptovskom Mikuláši a pod.

2.12 Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)

Na riešené územie je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom:

Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry. Riešené územie sa nachádza v blízkosti nitriansko-pohronskej rozvojovej osi prvého stupňa Trnava – Nitra – Tiar nad Hronom – Zvolen.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja schváleného vládou SR uznesením č.394 z 9.6.1998 a jeho zmeny a doplnky riešia rozvoj územia podrobnejšie.

Zhodnotenie a požiadavky záväznej časti nadradenej ÚPD - Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC) / výber častí vo vzťahu ku územiu obce Horná Ždaňa.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, alebo obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

2.1 vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3 v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.4. pri využívaní lesných pozemkov uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy, existujúce hospodárske lesy podľa možnosti prekategORIZOVAŤ na lesy osobitného určenia,

2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia

2.2.6. zalesniť pôvodnými, stanovištno vhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín, alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, a vykonať ich prevod do lesných pozemkov,

2.2.7. zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesných pozemkov,

2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udrzaním ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít

3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,

3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.

3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.

3.8. Viazat' lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:

3.10.4. Pohronský región CR (15) – Hriňová, Štiavnické Bane, Sv. Anton, Prenčov, Sklené Teplice, Nová Baňa, Žarnovica.

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Podporovať zabezpečenie primeranej právnej ochrany všetkých existujúcich a navrhovaných chránených území a území zaradených do sústavy NATURA 2000.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.5. rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemův, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržovania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

5.4.5 podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.8. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,

5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách menších ako 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi vody,

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.5. podporovať rozvoj využívanie obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.4. Pošta a telekomunikácie

7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

II. Verejnoprospešné stavby

9. Zásobovanie plynom

9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe roz hodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach,

- **Regionálny systém ekologickej stability** okresu Žiar nad Hronom hodnotí ekologickú stabilitu územia a navrhujú ekostabilizačné prvky a systém hospodárenia na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde s cieľom zlepšenia súčasného stavu
- **Územný plán obce** je z roku 2008. Komplexne rieši funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia obce.
- Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách):
ROEP a Pozemkové úpravy – ukončený v roku 2004

Tabuľka č. 56: Situácia v Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Programovacie obdobie
Horná Ždaňa	PHSR obce 2007 - 2013	obec	2007-2013

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 57: Územné plány obce

Názov	Spracovateľ	Rok spracovania
Územný plán obce Horná Ždaňa	Ing.arch. Anton Supuka	2008
Zmena 1 ÚPD	Ing.arch. Richard Bánovský	2009

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 58: Situácia v ďalších rozvojových dokumentáciách

Obec	Názov a druh dokumentácie	Spracovateľ	Programovacie obdobie alebo rok spracovania
Horná Ždaňa	PD zateplenie budovy obecného úradu	Ing. Noga	2011

Zdroj: obec 2014

Majetok obce a investičné aktivity obce v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Tabuľka č. 59: Majetok obce

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v EUR	Celková posledná účtovná hodnota majetku v EUR k 31.12.2013
Horná Ždaňa	1 130 131	842 943

Zdroj: obec 2014

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov

Obec realizovala viacero investičných aj neinvestičných projektov rozvoja. Štruktúra projektov je rôznorodá. Hodnotenie využitia externých zdrojov:

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (BBSK a pod.): výborné, priemerné, slabé, žiadne

2.13. Realizovaný rozvoj

Realizované investície, projekty, aktivity hlavne zo zameraním na integrovaný prístup (posledných 5 rokov).

Tabuľka č. 60: Realizované projekty v obci za posledných 5 rokov

Projekt:	Rekonštrukcia školskej jedálne a školského klubu detí
Podporil:	obec
Rok:	2014
Rozpočet:	20 948,33 €
Projekt:	Oprava krytu miestnej komunikácie Lazina
Podporil:	obec
Rok:	2013
Rozpočet:	11 992,72
Projekt:	Rekonštrukcia a nadstavba Základnej školy SNP v Hornej Ždani
Podporil:	Európsky fond region. rozvoja, ŠR, obec
Rok:	2009
Rozpočet:	495655,23 €
Projekt:	Revitalizácia centrálnej zóny obce Horná Ždaňa
Podporil:	Európsky fond region. rozvoja, ŠR, obec
Rok:	2011
Rozpočet:	362788,89 €
Projekt:	Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci Horná Ždaňa
Podporil:	Európsky fond region. rozvoja, ŠR, obec
Rok:	2013
Rozpočet:	93099,43 €
Projekt:	Úprava fasády telocvične základnej školy SNP v Hornej Ždani
Podporil:	Ministerstvo školstva
Rok:	2014
Rozpočet:	80000,- €
Projekt:	Rozšírenie verejného osvetlenia v obci Horná Ždaňa
Podporil:	obec
Rok:	2012
Rozpočet:	4450,80 €
Projekt:	Rekonštrukcia ľavostranného chodníka dom kultúry - cintorín
Podporil:	obec
Rok:	2013
Rozpočet:	31837,03 €

zdroj: obec 2014

2.12 Finančná analýza

DOMÁCE ZDROJE (V EURO)		
Názov obce		Horná Ždaňa
Zdroje	Rok	Štátne zdroje (z Ministerstva financií)
Podielové dane z daní právnických osôb	2011	-
	2012	-
	2013	-
Podielové dane z daní fyzických osôb	2011	124 558
	2012	127 824
	2013	150 543
Cestná daň	2011	-
	2012	-
	2013	-
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2011	291 069
	2012	297 696
	2013	306 019
Iné štátne zdroje (Štátne fondy, Pro Slovakia, POD...)	2011	24 541
	2012	0
	2013	341 773
Štátne zdroje spolu:	2011	440 168
	2012	425 520
	2013	798 335
Zdroje	Rok	
Daň z nehnuteľností fyzických osôb	2011	5 668
	2012	5 694
	2013	5 976
Daň z nehnuteľností právnických osôb	2011	20 757
	2012	18 338
	2013	43 425
Miestne poplatky	2011	16 972
	2012	20 181
	2013	24 181
Správne poplatky	2011	266
	2012	486
	2013	535
Zdroje z predaja a prenájmu	2011	4 720
	2012	6 455
	2013	3 128
Zdroje z podnikateľskej činnosti obce	2011	-
	2012	-
	2013	-
Obecné zdroje spolu:	2011	48 383
	2012	51 154
	2013	77 245
Zdroje	Rok	
Dary a sponzorstvá	2011	500
	2012	700
	2013	700
DOMÁCE ZDROJE SPOLU:	2011	48 883
	2012	51 854
	2013	77 945

Zdroj: Obec 2014

ZAHRANIČNÉ ZDROJE (v Euro)	
Obec	Horná Ždaňa
Rok	<i>Tendre a výzvy</i>
2011	-
2012	-
2013	-
Rok	<i>Fondy EÚ</i>
2011	-
2012	-
2013	-
Rok	<i>Bilaterálna spolupráca</i>
2011	-
2012	-
2013	-
Rok	<i>Iné zahraničné zdroje</i>
2011	-
2012	-
2013	-
ZAHRANIČNÉ ZDROJE SPOLU:	
2011	-
2012	-
2013	-

ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ / z domácich a zahraničných zdrojov spolu / :	
2011	2 457
2012	15 998
2013	463 851

Zdroj: Obec 2014

3. SWOT ANALÝZY

3.1. VNÚTORNÁ SWOT ANALÝZA obec

Horná Ždaňa

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Prijemné, pekné prostredie - Výhodná poloha blízko hlavnej cesty R1 - Výhodná poloha vo vzťahu ku Žiaru nad Hronom (práca, obchod, vyššia vybavenosť) - Stredisková obec - Osvetlenie v obci - Zrekonštruované chodníky - Vybudovaný vodovod - Inžinierske siete - Cintorín - ZŠ – 1 – 9. ročník, jedáleň, telocvična, športový areál - Rozvoz stravy pre dôchodcov zo školskej jedálne - Materská škola - Pošta, matrika - Obchod Jednota - 2 krčmy - OZ Project Ždaňa - Poľovníci – poľovnícke združenie Skalka - Poľovný revír - Vrt – vodný zdroj pre časť obce - Včelárstvo - Rybník-spolok rybárov - Vrch Vtáčnik - Pasienky - Blízkosť Kúpeľov Sklené Teplice - Obecný úrad disponuje strojovou technikou - Transformovňa pre Slovalco – tvorí pracovné príležitosti - Družstvo – SDP Kremeň (obhospodaruje pôdu, chov hovädzieho dobytku) - 2 urbárske spoločnosti - Potenciál bývania (určený v ÚPN), lukratívne avšak lacné pozemky - Záujem o výstavbu - Fotovoltaická elektrárňa - Turistický chodník - Pamätník SNP - Rímsko-katolícky kostol - Vodný mlyn – technická pamiatka so zachovanými strojmi - Podujatia v športovom areáli - Mikuláš, Fašiangy, Deň matiek, Seniori – využívanie kultúrneho domu - H. Ždaňa nie je koncová obec – lepšie dopravné prepojenie verejnou dopravou - Obecný dvor – oddychové miesto s detským ihriskom - Detské ihrisko pri bytovke – na malý futbal - Detské ihrisko pri MŠ - Predaj syra, mlieka, žinčice 	<ul style="list-style-type: none"> - 20 %-ná nezamestnanosť - Vysoká nezamestnanosť rómskeho obyvateľstva - Ilegálne / Čierne stavby - osada - Bezpečnosť obce - Nevyhovujúce cesty - Málo pracovných príležitostí v obci - Nezaujem ľudí o dianie v obci, o verejné veci, tradície, kultúru, šport - Málo spoločných podujatí – kultúrnych, športových, žiadne kluby - Dedina starne – mladí sa nevrátia do dediny - Zážitok mimo obce - Zanikol folklórny súbor Ždaňčanka aj futbalový oddiel - Chýba fitnesscentrum, masér a i. - Čierne skládky - Mládež sa chodí zabávať do iných dedín - Bezohľadnosť voči životnému prostrediu - Spaľovanie odpadov - Slabá starostlivosť o vodný tok zo strany Povodia Hrona - Slabý mobilný signál - Málo poslancov - Málo využitá MŠ a ZŠ - Klesá počet obyvateľov - Motorky devastujú životné prostredie - Bezohľadnosť voči občanom

<ul style="list-style-type: none"> - Funkčná spolupráca s Mikroregiónom Hlinické Pohronie - Obecný rozhlas - www stránka obce - Cezpoľný beh – viac ako 30-ročná tradícia - Poskytovanie ubytovania v súkromí – 1 súkromná osoba 	
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> - Komplexná rekonštrukcia športového areálu zo všetkými ihriskami - Rozšírenie Kultúrneho domu prístavbou - Vytvoriť projekt na protipovodňové opatrenia - Rekonštrukcia Obecného úradu - Rekonštrukcia Školskej jedálne a ŠKD - V školskom areáli alebo starej MŠ zriadiť klub pre mladých, seniorov, rodiny s deťmi na stretávanie sa - Predaj z dvora – obnova bitunky - Rozvoj služieb ako samozamestnania pre obyvateľov - Predaj medu a výrobkov z neho - IBV výstavba - Rozvoj pracovných príležitostí – hlavne robotnícké profesie - Rozvoj a využitie ľudského potenciálu - Vybudovanie rekreačného / wellness zariadenia - Výstavba cesty – zokruhovanie obce - Zvýšiť angažovanosť mladých ľudí - Obnova starých domov - Rekonštrukcia Domu smútku - Organizácia nových podujatí – napr. Grilovačka - Rozšíriť plochy na bývanie - Budovať plochy na oddych - Vydávať noviny - Motivovať mladých, aby v obci žili - Vybudovať zberný dvor - Obecný podnik s hospodárením – dobudovať techniku – traktor - Využiť termálny vrt - Obnoviť Dobrovoľný hasičský dvor - Aktivity na podporu organizovanosti občanov 	<ul style="list-style-type: none"> - Zhoršovanie ekonomickej situácie rodín - Nezamestnanosť - Nezaujem obyvateľov na rozvoji obce - Nespolupráca - Nepriaznivé nariadenia EÚ a legislatíva SR v podnikaní - Prívalové dažde – povodne - Odliv mladých ľudí - Málo detí v Materskej škole <p>Vízia:</p> <p>Chceme, aby naša obec v roku 2020 bola modernejšia, súdržnejšia, s väčším počtom obyvateľov, aby sa ľudia viac stretávali a starali jeden o druhého.</p> <p>V roku 2020 je H. Ždaňa estetická, upravená obec s rastúcim počtom obyvateľov a kvalitným životným prostredím, lepšími medziľudskými vzťahmi, s novými pracovnými príležitosťami, s rozvinutým kultúrnym a športovým životom a novou výstavbou, s vybudovanou celoobecnou kanalizáciou a ČOV a Domovom sociálnych služieb pre seniorov.</p>

4. HODNOTENIE

4.1. Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)

Popis potenciálu rozvoja obce z hľadiska územného plánovania:

Budúca organizácia a urbanistická štruktúra obce Horná Ždaňa bude v rozhodujúcej miere závislá na zamestnanosti obyvateľov obce a na hospodárskej základni priamo v obci, osobitne na prevládajúcej forme budúcej poľnohospodárskej výroby a jej vzťahu k urbanizácii obce.

Obec Horná Ždaňa má vysoký potenciál pre rozvoj rekreácie a turizmu a pre jeho ekonomické a spoločenské využitie predovšetkým z hľadiska svojej polohy. Potenciálom medzinárodného významu je atraktívna a ekologicky čistá krajina, umožňujúca jej rekreačné využitie na báze sústredenej, ale aj rozptýlenej rekreácie a cestovného ruchu. Ďalším predpokladom rozvoja sú tradície lesohospodárske.

Uvedené podnety vytvárajú silné predpoklady pre rozvoj služieb v turizme, cestovnom ruchu a rekreácii na regionálnej úrovni. Následne je očakávaný rozvoj bývania a občianskeho vybavenia.

HLAVNÉ SMERY A PODMIENKY ROZVOJA PODĽA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Zásady a regulatívy územného rozvoja z ÚPN obce Horná Ždaňa – vybrané časti

1a. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán obce stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na plochy s predpokladom lokalizácie zástavby (rozvojové plochy s predpokladom lokalizácie zástavby a existujúce zastavané plochy). V rámci tohto územia sú stanovené regulačné bloky (**BR** - bývanie v rodinných domoch, **BB** - bývanie v bytových domoch, **OV** - občianska vybavenosť, **ŠR** - šport a rekreácia, **RK** - rekreácia v krajine, **VS** - výroba priemyselná a sklady, **PD** - výroba poľnohospodárska a sklady, **TV** - plochy technického vybavenia (čistiareň odpadových vôd, elektrická rozvodňa), **VZ** - verejná zeleň, **ŠZ** - špeciálna zeleň (cintoríny), **PP** - poľnohospodárska pôda, **ES** - plošné prvky ekologickej stability (lesy, vodné toky, trvalé trávne porasty)

Regulačné bloky sú priestorovo vymedzené v grafickej časti (výkres č. 2). Regulatívy priestorového usporiadania majú charakter kvantitatívnych limitných hodnôt a parametrov.

Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby je definovaný súbor nasledujúcich regulatívov:

1a.1. Maximálna výška objektov

1a.2. Intenzita využitia plôch

1a.3. Podiel ozelenenia plôch

1a.5. Druh zástavby v plochách bývania v rodinných domoch

1b. Zásady a regulatívy funkčného využívania územia

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia. Určujúcou je hlavná funkcia, ďalej podľa potreby špecifikovaná súborom doplnkového funkčného využitia a negatívne vymedzená taxatívnym vymenovaním neprípustných funkcií. Podiel hlavnej funkcie v každom regulačnom bloku je minimálne **80%** z celkovej funkčnej plochy.

VYBRATÉ REGULATÍVY Z ČASTI 2.

- Do obytnej zóny nie je možné umiestňovať žiadne podnikateľské aktivity, ktoré môžu svojou činnosťou zhoršovať životné prostredie hlukom, prachom, zápachom /napr. stolárske dielne, autoklampiarstva a pod./.
- Vylúčiť chov hospodárskych zvierat ako predmet podnikania z obytnej zóny obce. Pre vlastnú potrebu obmedziť chov domácich zvierat maximálne v počtoch stanovených v „Zásadách chovu

hospodárskych zvierat v intraviláne a v extraviláne obcí Slovenskej republiky“ vydané Ministerstvom pôdohospodárstva SR v októbri 1992.

11. Z dôvodu dodržania hygienického ochranného pásma cintorína nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely ležiace bližšie ako 50 m od oplotenia cintorína.
12. Z dôvodu dodržania ochranného pásma vedení vysokého napätia a trafostaníc nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely, cez ktoré tieto elektrické vedenia prechádzajú alebo sú na nich vybudované trafostanice a ani parcely a ich časti, ktoré sa nachádzajú bližšie ako 20 m od krajného vodiča VVN, 15 m od krajného vodiča VN vedení a 10 m od trafostaníc.

Verejnoprospešné stavby

1. Rekonštrukcia zberných komunikácií
2. Rekonštrukcia obslužných komunikácií a Chodníkov pozdĺž komunikácií
3. vybudovanie Verejných peších plôch
4. Vybudovanie odstavňových plôch a parkovísk
5. vybudovanie vybočovacích pruhov na autobusových zastávkach
6. vybudovanie Turistických a cyklistických ciest
7. Vybudovanie 2x400 kV vedenia PVE Ipeľ – Horná Ždaňa – Rz Medzibrod
8. Rekonštrukcia trafostaníc v zastavanom území obce
9. Vybudovanie nových trafostaníc v navrhovaných rozvojových plochách a káblových NN rozvodov v navrhovaných uliciach
10. Rekonštrukcia nevyhovujúcich úsekov vodovodného potrubia
11. Vybudovanie rozvodného vodovodného potrubia v navrhovaných obytných, výrobných a rekreačných plochách
12. Vybudovanie prírodného potrubia zo skupinového vodovodu ŽŽB
13. vybudovanie vodojemu
14. vybudovanie zásobovacieho vodovodného potrubia od vodojemu do obce včítane automatických tlakových staníc
15. Dobudovanie splaškovej kanalizácie v zastavanom území a vybudovanie novej splaškovej kanalizácie v navrhovaných obytných, rekreačných a výrobných plochách
16. Vybudovanie kanalizačnej stoky do ČOV dolná ždaňa
17. Dobudovanie dažďovej kanalizácie
18. Vybudovanie nových a rekonštrukcia existujúcich telekomunikačných sietí

VÝHODY A NEVÝHODY OBCE Z HĽADISKA POLOHY V REGIÓNE

1.VÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

- prostredie pre bývanie a život
- dobré dopravné napojenie na štátne cesty a R1 vrátane a železnice
- prejazdná obec z hľadiska dopravy - viacej spojov
- situovanie Základnej školy, pošty a matriky
- Obec sa nachádza v území s bohatými prírodnými hodnotami s predpokladmi rozvoja.
- Obec je členom Občianskeho združenia **Hlinícke Pohronie - mikroregión**
- Obec je členom verejno súkromného partnerstva (budúcej MAS) **Žiarska kotlina**.

Miestni obyvatelia vidia z hľadiska polohy a lokality obce:

VÝHODY:

- Poloha obce
- Dostupnosť za prácou do mesta a okolia je priaznivá
- Existencia prírodných zdrojov

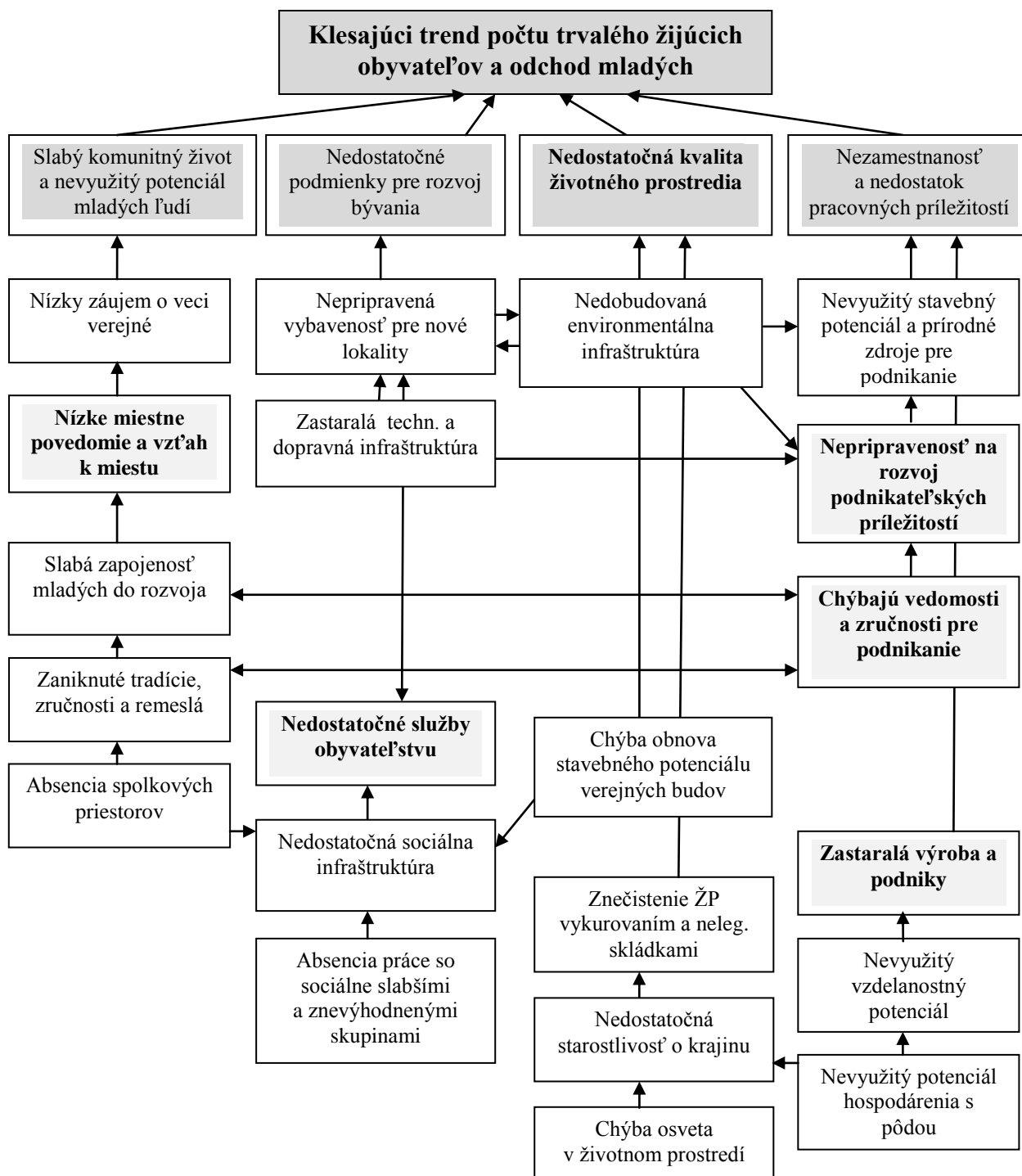
NEVÝHODY:

- vysoká nezamestnanosť
- vysoký podiel romskejho obyvateľstva
- málo priemyslu a výroby

2.NEVÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

Obec nemá veľmi významnú históriu v porovnaní s inými obcami mikroregiónu, historicky bola viac poľnohospodárskou obcou bez folklórneho zázemia a bohatších tradícií.

Problémová analýza

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce.

Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov **podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z.**

Vízia (dlhodobá):

Chceme, aby naša obec bola modernejšia, súdržnejšia, s väčším počtom obyvateľov, aby sa ľudia viac stretávali a starali jeden o druhého.

Do roku 2020 nech je Horná Ždaňa estetická, upravená obec s rastúcim počtom obyvateľov a kvalitným životným prostredím, lepšími medziľudskými vzťahmi, s novými pracovnými príležitosťami, s rozvinutým kultúrnym a športovým životom a novou výstavbou, s vybudovanou celoobecnou kanalizáciou a ČOV a službami pre seniorov.

Citácia z verejného stretnutia dňa 30.7.2014

Vízia s dlhodobým časovým horizontom má charakter želania obyvateľov a aktérov obce. Počas uplynulého obdobia v rozvoji obce nedošlo k takým celospoločenským zmenám a lokálnym zmenám, že by to vyvolalo zvlášť závažný obrat v smerovaní rozvoja oproti rokom 2007-2013. Počas obdobia realizácie programu rozvoja do roku 2013 neprešla obec takou výraznou zmenou, ktorá by ovplyvnila základné smerovanie rozvoja obce aj v budúcom období do roku 2020.

Programovanie a tvorba strategických cieľov.

1. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2014 – 2020)

VÍZIA (dlhodobý výhľad)

Horná Ždaňa ako moderná obec so spokojným obyvateľstvom, ktoré má kvalitné prostredie a služby pre bývanie, oddych a priaznivé podmienky na prácu.

Strategický cieľ 2014 – 2020

Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.

Špecifické ciele a opatrenia

číslo	Špecifický cieľ	
	č.	Opatrenie
1	Rozvoj komunitného života, zvýšenie miestneho povedomia a zlepšenie účasti obyvateľov na pracovnom trhu	
	1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
	2	Zlepšiť schopnosť uplatnenia sa obyvateľov na trhu práce
2	Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a zlepšenie kvality životného prostredia	
	1	Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu
	2	Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce
3	Ekonomický rozvoj a zlepšenie využitia miestnych zdrojov	
	1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci
	2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výrobe

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Rozvoj komunitného života, zvýšenie miestneho povedomia a zlepšenie účasti obyvateľov na pracovnom trhu
OPATRENIE	1.1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 2. zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (noviny, letáky, podujatia, miestne médiá a tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, infokancelárie, technológie, internet a pod.) 3. aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti 4. aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce 5. aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.) 6. aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva 7. zvyšovanie miestneho povedomia a osvetu v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií 8. zlepšenie informovanosti o dianí v obci 9. podpora existujúcich a vznik nových verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.) 10. podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci - priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod., (starý obecný úrad - spolková činnosť) 11. zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci 12. aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné), 13. aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordinačných združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.), 14. aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziľudských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.)-stretnutia, facilitácia, web diskusie online, dotazníky, prieskumy apod.),

	<p>15. aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností</p> <p>16. aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport)</p> <p>17. zriadenie obecných muzeálnych expozícií, domov remesiel, izieb tradícií a pod.</p> <p>18. udržanie a obnova zachovaných tradícií a ich obnova duchovného bohatstva (folklór, remeslá, zručnosti, podujatia, výstavy, udalosti, zachovanie historických odkazov, tvorba fondov a iné)</p> <p>19. obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrno – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky a iné)</p> <p>20. aktivity práce s deťmi a zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu (genius loci)</p> <p>21. aktivity spolupráce miestnych a regionálnych inštitúcií – <i>obec- škola- miestne iniciatívy- odborné inštitúcie</i></p> <p>22. rekonštrukcie a vybudovanie kultúrnych zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (komunitné centrum, kino, klubové miestnosti, kultúrne centrum, divadlo, amfiteáter a pod.)</p> <p>23. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.)</p> <p>24. aktivity na podporu rozvoja kultúrno- spoločenského života obce</p> <p>25. organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.)</p> <p>26. organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osвета (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p> <p>27. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie(prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>28. aktivity na podporu rozvoja kultúrno - spoločenského života obce,</p> <p>29. podpora programov proti kriminalite</p> <p>30. aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, školy, inštitúcie, organizácie a miestne iniciatívy v rozvoji, vzdelávaní, kultúre, športe a sociálnych službách</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Horná Ždaňa je vidieckym sídlom s prevažujúcou obytnou funkciou. Pri vidieckom spôsobe života je predpoklad, že má vyššiu kvalitu spolunažívania miestnych obyvateľov založenú na komunitnom princípe. Po roku 2006 dochádza k miernemu úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva ale aj v dôsledku vystaňovania obyvateľov z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch</p> <p>Napriek tomu, že v obci existujú miestne iniciatívy len málo pomáhajú, podporujú a realizujú život v komunite a podieľajú sa na rozvoji obce. V záujme vyššej účasti na verejnom živote a rozvoji vrátane následnej udržateľnosti je potrebné viac aktivizovať obyvateľov obce pre tento životný štandard nielen v záujme zvýšenia atraktivity bývania v obci ale aj v záujme zvýšenia vzdelanosti, schopnosti samozamestnania sa, konkurencieschopnosti a miestneho povedomia obyvateľov.</p>

	<p>U obyvateľov obce je nedostatočný tzv. lokalpatriotizmus ako vzťah k obci a jej prostrediu. Napriek regionálnej výchove v základnej a materskej škole veľa mladých (cca do 30 rokov) nemá záujem o aktívnejší život v obci a jej rozvoj. Za oddychom aj prácou odchádzajú mimo obec, čo má za následok ich slabú spolupatričnosť ako aj záujem o trvalé bývanie a založenie si rodiny. Obec sa pre mladých stáva nedostatočne modernou, oslabuje sa vzťah k obci, klesá ich záujem o dianie v obci a veci verejné. Odchádzajú za štúdiom a následne prácou do väčších miest. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba im spoločná platforma spolupráce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi v obci a zapájať ich do rozvoja. Rozvojové možnosti by sa mali sústreďovať na rozvoj ľudského potenciálu, na zvýšenie uvedomelosti a vedomia, vzdelávanie, prácu s deťmi a mládežou ako aj na zlepšovanie podmienok pre sociálne odkázaných spoluobčanov a kultúrno-spoločenský život. Obyvateľstvo je nedostatočne pripravené prevziať zodpovednosť za existenciu podmienok života v obci. Rovnakým predpokladom podpory komunity obce je existencia dochovaných kultúrohistorických hodnôt, tradícií a zachovaných zvykov z minulosti.</p> <p>Do života obce preniká vplyv mestského spôsobu života. Na základe demografických odhadov a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom, čo dáva dobré predpoklady pre dosiahnutie cieľa.</p>
<p align="center">MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA</p>	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet verejných stretnutí - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej mienky - počet programov práce s verejnosťou - počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet organizovaných podujatí - počet obnovených tradícií - počet nových kultúrno spoločenských podujatí - počet návštevníkov podujatí obce a pod. - počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných - počet osôb zapojených do sociálneho programu - počet zapojených mladých ľudí - počet programov/ projektov pre deti a mládež - počet vyškolených obyvateľov - počet obyvateľov zapojených do spolkového života - počet obnovených tradícií - počet výtlačkov obecných novín, periodík - počet zriadených obecných tabúl - počet facilitácií, prednášok - počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení - počet účastníkov na podujatiach

	<ul style="list-style-type: none"> - počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov - počet založených partnerstiev – miestnych iniciatív - počet partnerských projektov - počet podujatí, študijných ciest, exkurzií
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Vybudovaný komunitný život v obci, vyššie miestne povedomie, kvalifikovaná pracovná sila pre služby obyvateľstvu a podnikanie a bohatý kultúrny a spoločenský život
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitný ľudský potenciál obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	67 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Rozvoj komunitného života, zvýšenie miestneho povedomia a zlepšenie účasti obyvateľov na pracovnom trhu
OPATRENIE	1.2. Zlepšiť schopnosť uplatnenia sa obyvateľov na trhu práce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. podpora aktivít zameraných na začlenenie obyvateľov do občianskeho a pracovného života 2. aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady 3. aktivity zamerané na zvýšenie zručností obyvateľstva obce (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.), 4. vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností pre realizáciu rozvoja 5. podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní 6. vzdelávanie a aktivity na podporu a zvyšovanie kvality pri poskytovaní služieb obyvateľstvu a v turizme 7. vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v remeslách, hospodárení s pôdou a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (projektová príprava, projektový zámer, programy ako podnikateľ, aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.) 8. uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily) 9. aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pracovnej sily 10. aktivity na podporu spolupráce – podnik, agrosektor a obec, podnik, agrosektor - mikroregión (tvorba spoločných produktov aj napr. v agroturizme, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov

	<p>a pod.)</p> <p>11. odborné vzdelávanie, informačné aktivity a terénne poradenstvo (<i>poľnohospodárstvo, potravinárstvo a lesné hospodárstvo</i>)</p> <p>12. aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva</p> <p>13. aktivity na podporu zlepšenia informovanosti obyvateľstva o možnostiach samozamestnania, zamestnania a o dianí v obci a mikroregióne (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík apod...),</p> <p>14. organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít pre dospelých</p> <p>15. podpora získavania skúseností v oblasti marketingu obce (účasť na podujatiach, spolupráca, exkurzie, a i.),</p> <p>16. aktivity zamerané na marketing a propagáciu obce a miestnych produktov (publikácia, internet, webstránky atď.)</p> <p>17. organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osвета (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, školy, inštitúcie a organizácie so zameraním na vzdelávanie, agrosektor, cestovný ruch a manažment, poradenské centrá pre podnikanie</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>V obci je vysoký podiel ekonomicky aktívnych (46%), vzdelaných a remeselne pripravených obyvateľov, ktorí nie sú aktívne zapojení do ekonomického života obce. Ich schopnosti, zručnosti a iné osobné kvality sú priaznivé a dávajú vysoký predpoklad efektivity vynaložených investícií vo väzbe na využitie miestnych zdrojov. Pre obyvateľov obce nie sú v súčasnosti vytvorené dostatočné možnosti zamestnať sa. Obyvatelia obce až 74 % dochádzajú za prácou do okolitých obcí a najviac do miest Hliník nad Hronom, Žiar nad Hronom, Žarnovica a Zvolen. Najviac ich pracuje v odvetví výroba a spracovanie kovov, potom vo vzdelávaní a stavebníctve. Stále však mnoho obyvateľov v produktívnom veku disponuje kapacitou, vzdelaním a zručnosťami – predpokladmi pre podnikanie. Je tu aj dosť vysoká nezamestnanosť cca 12%. Nezamestnaní obyvateľia, ktorí nenachádzajú prácu v obci svojho bydliska začínajú byť apatickí, strácajú pracovné návyky a nemajú záujem o rozvoj územia, v ktorom žijú. Obec má predpoklady pre rozvoj remesiel a hospodárenia s pôdou nielen svojou polohou ale aj existenciou prírodného a ľudského potenciálu.</p> <p>S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom zvyšovania zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod.</p> <p>Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba spoločná platforma spolupráce v prospech rozvoja obce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi zamestnávateľmi a poskytovateľmi služieb. Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú: obec Horná Ždaňa, SDP Kremeň, s.r.o., Kremeň – Eko s.r.o., Jastrabá agro s.r.o.. Z hľadiska uplatnenia sa</p>

	<p>obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanosťná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským.</p> <p>Pre zvýšenie záujmu o trvalé bývanie je mimoriadne dôležitá kvalita obyvateľa obce, jeho kultúrny, športový a spoločenský život ako aj jeho ochota podieľať sa na rozvoji obce, vykonávať služby obyvateľstvu a návštevníkovi ako aj záujem o tvorbu pracovných príležitostí priamo v obci, ktoré by mohli predstavovať nielen hlavný ale aj dôležitý doplnkový zdroj príjmov obyvateľstva dnes aj v budúcnosti.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet začlenených občanov do pracovného života - počet uskutočnených vzdelávacích programov pre obyvateľstvo - počet vzdelávacích programov pre mladých - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet vyškolených obyvateľov - počet facilitácií, prednášok - počet partnerských projektov - počet nových podnikateľských zámerov - počet poskytovateľov služieb - počet rekvalifikačných programov - počet úspešných podnikateľských projektov - počet projektov na zvýšenie kvalifikácie a samozamestnania sa ľudských zdrojov - počet novovzniknutých pracovných miest - počet nových prevádzok - počet projektov spolupráce - počet absolventov vzdelávania
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Kvalifikovaná pracovná sila pre existujúce podniky, nové služby, samozamestnanie, podnikanie a marketing
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikateľských zámerov a investícií do vzniku pracovných miest
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	29 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a udržanie kvality životného prostredia
OPATRENIE	2.1. Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu

<p>AKTIVITY</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. územná príprava rozvojových lokalít pre bývanie a vybavenosť, príprava stavebných pozemkov pre bývanie a územnoplánovacia príprava (majetko-právne vysporiadanie, územnotechnické a územnoplánovacie podklady, územný plán, technická a dopravná infraštruktúra, a i.) 2. vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry nových lokalít na bývanie (IBV 2 „Nová ulica“) 3. výstavba nových bytových domov pre mladé rodiny a nájomných bytov 4. podpora zvyšovania štandardu bývania v porovnaní z EÚ štandardami 5. zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám 6. modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb obyvateľstvu 7. zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, knižnica, archív atď.) 8. budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní 9. rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) - aktivity na zlepšenie signálu mobilných operátorov a prístupu k internetu 10. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 11. rozvoj služieb verejnej správy (zriadenie a vybavenie spoločného technického parku pre techniku na zimnú údržbu ciest, úprava povrchov ciest, remeselné služby a pod.) 12. dobudovanie centrálnej časti obce ako miesta pre umiestnenie malých služieb (cukráreň, letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) 13. budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej infraštruktúry – miestne komunikácie, chodníky pre peších, eliminácie zosuvov pôdy a premostenia, oporné múry, odvodnenie, spevnenie a pod (ulica k Transformovni, Lipie,) 14. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (športové možnosti, prístupy k prírodným prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, amfiteáter, náučné chodníky, atrakcie a pod.) 15. vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavných plôch a zariadení pre vozidlá 16. riešenie hromadnej dopravy počas zvýšenej návštevnosti vybudovaním spevnených a prírodných parkovísk 17. budovanie a rekonštrukcia rozvodov elektrického vedenia, miestneho rozhlasu, verejného osvetlenia a technických zariadení (zvýšenie kapacity, káblovanie do zeme, rekonštrukcie zdrojov dopravné značenie atď.) 18. budovanie zariadení pre sociálne slabších spoluobčanov s bezbariérovými vstupmi (hospic, dom sociálnych služieb, domovy a kluby pre dôchodcov, opatrovateľská služba, sociálne byty, vývarovne, denný stacionár, a iné) 19. zriaďovanie podmienok pre zdravotnú starostlivosť a predaj liekov
------------------------	--

	<p>20.zavádzanie alternatívnych foriem adaptability a starostlivosti o starších, sociálne slabších a neprispôsobivých obyvateľov</p> <p>21.aktivity na zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti s prioritným využitím existujúcich objektov (dobrovoľná sociálna a zdravotnícka pomoc, starostlivosť o deti a matky s deťmi, opatrovatelstvo, charita, rozvoz stravy, pomoc starším a imobilným obyvateľom, aktivity pre mobilnú pomoc lekára, poradenstvo a iné)</p> <p>22.budovanie zariadení základnej vybavenosti pre obyvateľov</p> <p>23.zavádzanie bezbariérových prístupov do verejných objektov a objektov verejných služieb</p> <p>24.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre deti školského a predškolského veku (ZŠ a MŠ, školská jedáleň, kluby)</p> <p>25.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre verejnosť na podporu zachovania kvality verejného života (obecný úrad, kultúrne stánky, knižnice, cintoríny, domy smútku a pod s bezbariérovým prístupom)</p> <p>26.budovanie a rekonštrukcie objektov pre združovanie záujmových skupín, klubovne, herne a pod.(spolkový dom)</p> <p>27.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre šport a oddych (fitnescentrum, areál futbalového ihriska, telocvičňa, ihriská, tribúna, šatne, lavičky, detské ihriská, multifunkčné ihriská a i)</p> <p>28.modernizácia vybavenia kultúrnych zariadení (škôlka, kultúrny dom, knižnica, klubové miestnosti, kultúrne centrum a pod.)</p> <p>29.podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.)</p> <p>30.zlepšenie podmienok pre požiaru bezpečnosť, (výstavba, rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice, vybavenie a pod.)</p> <p>31.zvyšovanie bezpečnosti a ochrana majetku obyvateľov a znižovanie kriminality (zriadiť policajnú stanicu a iné)</p> <p>32.aktualizácia a modernizácia web stránky obce</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, , charite, kultúre, vzdelávaní, športe a sociálnych službách, vlastníci pozemkov a objektov, RSC</i>
ODÔVODNENIE	<p>Horná Ždaňa je modernou obcou s vybudovanou plynofikáciou a službami. Do obce začínajú prichádzať obyvatelia mesta so záujmom o výstavbu resp. rekonštrukciu pôvodných domov za účelom bývania s cieľom využívať pokojné „dedinské“ prostredie pre život. Obyvatelia obce zameriavajú svoju pozornosť na obnovu existujúceho potenciálu domov a bývanie v obci považujú za kvalitné zázemie relaxu ekonomicky aktívneho ako aj staršieho obyvateľstva. V obci je niekoľko domov/ bytov nevyužívaných na trvalé bývanie. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Tento trend predpokladáme aj naďalej s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia. K bývaniu je nevyhnutné dobudovanie základnej infraštruktúry, príprava pozemkov a vysporiadanie majetko-právnych vzťahov. Vidiecke prírodné prostredie obce predstavuje vhodný rozvojový potenciál s možnosťou využitia prírodných zdrojov nielen v bývaní ale aj v oddychových a relaxačných aktivitách ako</p>

	<p>napr. šport, turistika, a iné. V rámci zámerov zvyšovania počtu obyvateľov je nutné dobudovanie niektorých základných služieb obyvateľstvu na dostatočnú úroveň. Väčšina dostupných služieb vrátane vyššej obč. vybavenosti sa nachádza v meste Žiar nad Hronom a obci Hliník nad Hronom. V dôsledku toho, že mladí ľudia za vzdelaním odchádzajú na stredné a vysoké školy trávia svoj voľný čas mimo obec. V obci chýbajú ďalšie zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa viac zapájali do života obce. Cieľom by mala byť snaha o udržanie mladých a vzdelaných v obci za účelom zlepšenia demografickej a ekonomickej štruktúry obyvateľstva. Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnúť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich. Sociálna starostlivosť o obyvateľov je zabezpečovaná opatrovateľskými službami v meste Žiar nad Hronom a obci Hliník nad Hronom podľa potreby a požiadaviek aj v najbližšom zariadení v obci Prochot. Stav technickej a dopravnej infraštruktúry v obci je len čiastočne uspokojivý. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry (miestne komunikácie a chodníky pre peších, signal mobil.operátorov,).</p> <p>Existujúci systém v zásobovaní elektrickou energiou súvisí s existenciou Transformovne TR 400kW, ktorá rieši rekoštrukciu rozvodov a zariadení v obci. V obci je aj fotovoltaiická elektrárň, čo vytvára predpoklady pre riešenia aj v budúcnosti. Dopravná dostupnosť obce k mestu je veľmi dobrá. Dopravné spojenie verejnou hromadnou dopravou s mestami a okolím zabezpečuje hromadná autobusová doprava a narastúca automobilová doprava.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet pripravených lokalít pre rozvoj obce - počet nových bytových jednotiek pre mladé rodiny - počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie - počet nových bytových domov - počet nových bytových jednotiek - počet vybudovaných zariadení základnej vybavenosti - počet prisťahovaných mladých rodín - počet verejne dostupných internetových bodov v obci - počet elektronických programov v obci - počet nových plôch a vybudovaných zariadení športu a rekreácie - počet vybudovaných sociálnych a kultúrnych zariadení - počet zariadení sociálnej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie, charita,) - počet modernizovaných obecných budov a objektov - počet vybudovaných zariadení vybavenosti pre obyvateľov - počet dobrovoľníkov v dobrovoľnej sociálnej a zdravotníckej pomoci, - počet modernizovaných zariadení občianskej vybavenosti

	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových verejných služieb obyvateľstvu (vrátane zdravotníckej pomoci a pomoci sociálne slabším) - počet nových verejných bezbariérových vstupov - počet km nových alt. obnovených prístupových komunikácií - počet km vybudovaných, obnovených chodníkov pre peších - počet m² vybudovaných odstavných plôch - počet rekonštruovaných premostení - počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií - počet m podzemného elektrického vedenia - počet domácností pripojených na internet - počet bodov prístupných k verejnému internetu - dĺžka obnovených, rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry - počet km rekonštruovaného rozhlasového vedenia - počet rekonštruovaného verejného osvetlenia - počet web stránok zameraných na informovanie obyvateľstva
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dobudované služby obyvateľstvu vrátane dopravnej a technickej infraštruktúry, zlepšené podmienky pre rozvoj bývania v obci, atraktívne bývanie, nárast obyvateľstva
ODHADOVANÉ DOPADY	Lepšie územné a technické podmienky pre bývanie s dostatočnými službami obyvateľstvu
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	1 645 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a udržanie kvality životného prostredia
OPATRENIE	2.2. Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny 2. aktivity na záchranu architektonických hodnôt a obnovu ulice a verejných priestorov (projekt obnovy dediny, architektonické a urbanistické štúdie, design vidieckeho priestoru apod.) 3. zachovávanie tradičného obrazu dediny (význam horského turistického miesta, tradičný obraz typickej cestnej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.) 4. obnova stavebného potenciálu obce a podpora multifunkčného využitia obecného nehnuteľného majetku (ZŠ a MŠ, obecný úrad a kultúrny dom, objekty verejného života a iné) 5. obnova kultúrnych a prírodných pamiatok, obnova architektonických, technických pamiatok, pamätihodností obce a iných objektov s miestnou

	<p>kultúrnou hodnotou (historické budovy, kaplnky, sakrálné stavby, pamätníky, pomníky atď.)</p> <p>6. príprava architektonických riešení verejných priestranstiev, drobná architektúra oddychových zón</p> <p>7. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (oporný múr, terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplotenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.)</p> <p>8. aktivity na odstránenie objektov znehodnocujúcich prostredie</p> <p>9. obnova zelene a budovanie parkov, obnova a rekonštrukcia zelených plôch a objektov rekreácie (verejná zeleň, cintoríny, ľudová architektúra, a iné.)</p> <p>10. ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd a prameňov</p> <p>11. obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO, ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny, obnova lúčnych, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením lesných plôch a pod.)</p> <p>12. obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality, (ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov a minerálnych prameňov, odpočívadlá, chodníky, apod.)</p> <p>13. zlepšenie vzhľadu a regulácie vodných tokov</p> <p>14. budovanie a zavádzanie technológií vykurovania a výroby elektrickej energie šetriacich životné prostredie (solárna energia, spaľovne drevných štiepkov, veterné elektrárne, stimuly, informácie, osвета a pod.)</p> <p>15. aktivity na podporu zavádzania „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby (programy podpory a stimulácie, apod.)</p> <p>16. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcej environmentálnej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, zdroj pitnej vody apod.)</p> <p>17. eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu lokálnymi zdrojmi</p> <p>18. aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy atď.)</p> <p>19. aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.)</p> <p>20. zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov (zberný dvor, kompostoviská, kompostárne recyklácia separovaného odpadu, spaľovne a iné)</p> <p>21. aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď.)</p> <p>22. zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solárna energia, atď.)</p> <p>23. zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (malé domové a skupinové ČOV a pod)</p> <p>24. aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti</p>
--	--

	<p>25. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie (prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>26. aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber v domácnostiach, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplotení a pod.)</p> <p>27. aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, inštitúcie a organizácie a miestne iniciatívy v životnom prostredí, vlastníci pozemkov, podnikatelia hospodáriaci s pôdou, užívatelia pôdy</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Stav environmentálnej infraštruktúry je uspokojivý ale nedostatočný z dôvodu nedokončenia odvedenia odpadových vôd a absencie čistenia odpadových vôd ako aj znečisťovania obce dopravou počas prejazdu do okolitých obcí. V súčasnosti prebieha ukončovanie stavebných prác na výstavbe novej vodohospodárskej infraštruktúry. Stavbu realizuje Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. pre obce Horná, Dolná Ždaňa a Lovča. Obec nemá vlastný zdroj pitnej vody. Aby bol rozvoj obce trvalo – udržateľný má veľký význam pre atraktivitu a modernizáciu obce starostlivosť o jej vzhľad, zachovanie kvalitného životného prostredia a rešpektovanie únosných limitov zaťaženia územia obce vrátane krajinného prostredia okolo nej (fotovoltaika a pod.). Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce, verejných priestranstiev a súkromných priestorov. Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón, rekonštrukcií autobusových zástaviek a starostlivosti o zeleň. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí obce.</p> <p>Obec sa nachádza v hodnotnom prírodnom prostredí s nádherným vzhľadom krajiny. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Obec zabezpečuje riešenie odpadového hospodárstva separovaním odpadu a vývozom bez uskladnenia. Napriek tomu vznikajú „čierne skládky odpadu“. Prevažujúci spôsob vykurovania obcí je plynové avšak v posledných rokoch častejšie lokálne na tuhé palivo. Napriek skutočnosti, že obec rieši vykurovanie obecných budov plynom, má stále obec vysoký potenciál vo využívaní ďalších obnoviteľných zdrojov energie ako napr. drevo, voda, pôda, biomasa, bioplyn, slnečné systémy a pod., ktoré sú riešením aj pre problémy s neobhospodarovateľnými TTP a drevným odpadom z lesných ekosystémov. Spôsob hospodárenia v krajine je problematický najmä z dvoch protichodných dôvodov – prílišná exploatácia a nevyužívanie. Oba spôsoby vedú k zníženiu biodiverzity. Nevyužívanie horšie dostupných častí krajiny je predovšetkým problémom trvalých trávnatých porastov. Lesy mimo lesných pozemkov sa postupne formujú najmä na nevyužívaných trvalých trávnatých porastoch zarastaním drevinami. Udržaním trávnych porastov pre aktívne využívanie ako pasienkov je možné aj udržanie kvality krajiny.</p>

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet plánov, štúdií a projektov obnovy dediny - počet zrekonštruovaných obecných budov a budov s multifunkčným využitím - počet zrekonštruovaných autobusových zastávok - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok - počet obnovených architektonických a techn. pamiatok - počet obnovených stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet m2 nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav - počet obnovených obecných objektov - počet obnovených kultúrnych zariadení - počet asanovaných objektov - počet obnovených obytných objektov - počet domácností zapojených do separovaného zberu - počet zariadení na výrobu energie - dĺžka protipovodňovej ochrany - počet km vybudovanej kanalizácie - počet vybudovaných ČOV (obecné, domové a skupin.) - počet napojených domácností na ČOV - počet km zrekonštruovaného a novo - vybudovaného vodovodného potrubia - rozsah vybudovanej obecnej kanalizácie - dĺžka obnovených vodných tokov - rozsah zásahov ochrany v prírode - počet vybudovaných oddychových miest - počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva - zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia - počet zapojených domácností do separovaného zberu - rozsah ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu - počet zberných nádob - počet zlikvidovaných skládok TKO - počet zriadených plôch pre odpadové hospodárstvo - počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd - počet zariadení na výrobu energie - počet realizovaných krajinnoekologických opatrení - počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav - hodnota zníženia negatívnych vplyvov na zložky ŽP - počet jednotiek plochy rekultivácií - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov - počet materiálov pre environ. propagáciu a osvetu
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšené životné prostredie obce a obnovená krajina. Dobudovaná environmentálna infraštruktúra a environmentálne povedomie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitné životné prostredie obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	1 737 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Ekonomický rozvoj a zlepšenie využitia miestnych zdrojov
OPATRENIE	3.1. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu 2. aktivity marketingu a propagácie obce a vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky horského a podhorského typu vrátane okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregiónu, miestne príbehy a povesti a pod.), 3. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (športové možnosti, prístupy k minerálnym prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, amfiteáter, zábavno-náučné chodníky a pod.) 4. vybudovanie a obnovenie existujúcich tratí a cyklotrás obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule a bežecké lyžovanie) 5. zapojenie sa do budovania regionálnych náučných, kultúrno-poznávacích a tématických produktov a trás (historický náučný chodník, história v blízkych obciach mikroregiónu, prírodné hodnoty, atď.) 6. aktivity zamerané na údržbu a značenie všetkých obecných a nadobecných existujúcich a nových trás športu (bežkárske a zjazdové trate, turistické, cyklistické, ai.) 7. budovanie oddychových miest s prístreškami (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.) 8. dobudovanie kvalitného informačného a orientačného systému v obci a krajine (informačné panely, poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.), 9. nadobecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu a turistických lokalít (informačný systém, organizovanie súťaží, kongresov, výstav, podujatí, prezentácií apod.) 10. budovanie a organizovanie doplnkových podujatí blízkyh strediskám zimnej a letnej turistiky (divadelné letá, koncerty, bály, trhy miestnych produktov, prezentácia zručností, zo života obce, animácia historických procesov, a pod.) 11. komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov 12. rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie 13. rekonštrukcie existujúcich obecných zariadení budov

	<p>a plôch s viacfunkčným využitím pre šport a relax – ubytovanie, klubovne, posilňovne, futbalové, volejbalové, detské a multifunkčné ihriská, kúpalisko, kolkárne, klziská, rybník a pod.,</p> <p>14.aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie cestovného ruchu, odbytové združenie pre miestne produkty a pod.)</p> <p>15.vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení, priemyselné a technologické parky a pod.)</p> <p>16.tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, miestne iniciatívy v rozvoji, inštitúcie, združenia podnikateľov</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Horná Ždaňa je malebne osadená do prírodného rámca s bohatým zastúpením ľudovej architektúry. Obec je križovatkou značkových turistických trás a regionálnej cyklotrasy. Okolité lesy sú poľovníckymi revírmi.</p> <p>V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržateľný rozvoj. Obec má dostatočný územný, ľudský aj kultúrny potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Obec má bohaté tradície a v jej katastri sa nachádza veľa možností pre doplnkové aktivity. Predpokladom pre miestny ekonomický rozvoj je existencia zručného a vzdelaného ľudského potenciálu a polohy obce v blízkosti Žiaru nad Hronom a Kremnice ai. Množstvo existujúceho stavebného fondu obce zostáva nevyužitým pre možné služby a podnikanie. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikli pôvodné remeslá využiteľné napr. v cestovnom ruchu. Cykloturistika, pešia a náučná turistika, bežecké trate nie sú na dostačujúcej úrovni hlavne vo väzbe na regionálne trasy hlavne smerom do Štiavnických vrchov. Cestovný ruch nemá v obci odôvodnenie, jedine vo väzbe na okolité regionálne strediská a zaujímavosti (Vyhne, Sklené Teplice, Kremnica, B.Štiavnica, Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, lyžiarske vleky v Ostrom Grúni, Kľaku a na Kollárovej, ai.) Orientačný a informačný systém v prepojení obec-krajina chýba. Informácie o obci poskytuje obecny úrad. Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. Je nutná podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, vybudovania jednotného informačného systému s ponukou doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov s využitím blízkosti okolitých obcí a atrakcií (kúpele, banské mestá).Obec takmer nevyužíva svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Obec sa pripravuje na realizáciu ďalšieho rozvoja prostredníctvom programu LEADER a buduje spolu s okolitými obcami rozvojovú stratégiu, čím vytvára priestor pre miestnych rozvojových aktérov a podniky vidieckeho hospodárstva..</p>

	<p>Predpokladom pre miestny rozvoj je existencia produktívneho ľudského potenciálu. Pracovné príležitosti však nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas, čím vyvoláva ďalšie potrebné investície na prepravu. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nosičov informácií - počet návštevníkov na web stránke - počet nových produktov pre turistu v obci - počet sprievodcov v cestovnom ruchu - počet km siete poznávacích trás - počet zriadených náučných chodníkov - počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás - počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami - počet informačných a orientačných objektov - počet vydaných propagačných materiálov - www stránka / počet návštev na stránke - počet zriadených pamätných izieb, obecných domov - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zorganizovaných výstav a kongresov - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových verejných služieb turistom - počet rozvojových plánov, štúdií a projektov - počet obnovených tradícií a zručností - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet uplatnených marketingových nástrojov - počet atraktivít, podujatí a akcií pre návštevníka - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v cestovnom ruchu a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet projektov na podporu rozvoja v podnikaní
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	<p>Pripravená obec a občan na rozvoj podnikania – plochy a objekty vhodné na podnikanie, podnikateľské zámery, obec pripravená na turistu a návštevníka – zariadenia, produkty, informácie, podujatia</p>
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikov, pracovných miest a návštevníkov obce
<p>ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO</p>	192 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením kvality bývania, životného prostredia, služieb obyvateľstvu a lepším využitím miestnych ľudských a ekonomických zdrojov dosiahnuť v obci moderné a príjemné prostredie pre život obyvateľov s dôrazom na stabilizáciu mladej generácie.
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Ekonomický rozvoj a zlepšenie využitia miestnych zdrojov
OPATRENIE	3.2. Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výrobe
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na modernizáciu, zlepšenie a rozvoj poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva a spracovateľských kapacít v súlade so zachovaním krajinného obrazu obce 2. podpora diverzifikácie poľnohospodárskych a lesohospodárskych činností v turizme (agroturistika, malé výrobné, prezentácia výroby apod.) 3. podpora malých, mladých farmárov, podpora rozvoja malých, rodinných agrofariem s využitím aj v agroturistike 4. investície do nepoľnohospodárskych činností, podpora živnostníkov, remeselníkov a pod. 5. vybudovanie agroturistických zariadení vidieckeho typu (rodinné farmy a agrofarmy, konská farma, salaše, ubytovacie zariadenia s tradičným hospodárením a pod.) 6. budovanie kapacity na spracovanie produktov ekologického poľnohospodárstva 7. usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, sceľovanie a arondácia pozemkového vlastníctva 8. podpora vzniku biofariem, spracovanie a predaj produktov (med, 9. zabezpečenie propagácie a marketingu biopotravín a „predaja z dvora“ 10. podporovanie vzniku odbytových združení 11. aktivity zavádzania inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti 12. zdokonalenie a zracionalizovanie pestovania a ochrany lesa, ťažby dreva, manipulácie a dopravy dreva, zberu ostatnej lesnej produkcie a pestovanie reprodukčného materiálu v lesných škôlkach 13. obnova strojov a zariadení na ťažbu a spracovanie drevnej hmoty 14. budovanie zariadení pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie 15. zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov 16. ekologická stabilizácia a ochrana krajiny realizáciou vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení 17. zvyšovanie počtu fariem, ktoré získajú moderné budovy, nové technológie a technické zariadenia s úspornou spotrebou energie (výroba biomasy) 18. zakladanie malých podnikov a vytváranie pracov. miest 19. dobudovanie centra obce ako miesta pre umiestnenie malých služieb (reštaurácia, kaviareň, cukráreň, letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) ako doplnkového zdroja príjmov

	<p>20.zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, krajčírstva, opravovne, obchody, drobné služby, služby motoristom, cukráreň a pod.)</p> <p>21.podpora rozvoja malých a stredných podnikov (jazdecká škola, hypoterapia, lov rýb, experim.archeológia, ap.)</p> <p>22.budovanie malého podnikania v oblasti služieb a obchodu (obecné vidiecke centrum obchodu a služieb pre malých podnikateľov a iné)</p> <p>23.zriadenie prevádzok na spracovanie dreva a miestnych surovín</p> <p>24.budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel</p> <p>25.zavádzanie moderných technológií do existujúcej výroby a pre prácu „z domu“</p> <p>26.zvyšovanie inovačnej schopnosti podnikov</p> <p>27.znižovanie energetickej náročnosti hospodárenia</p> <p>28.zavádzanie technológií „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby do existujúcich prevádzok</p> <p>29.finalizácia produkcie výroby s uplatnením predaja v miestnom až regionálnom rozsahu</p> <p>30.investície do spracovania a marketingu a obchodu s predajom miestnej výroby - miestnych produktov</p> <p>31.zriadenie malých remeselných výrobných prevádzok (hrnčiarstvo, výroba mlieka, mliečnych produktov, práca s ovčou vlnou, tkanie kobercov, drevovýroba, výroba kachlí, šindľov, kamenárska výroba, spracovanie využiteľných odpadov a pod.),</p> <p>32.budovanie výrob.prevádzok a prevádzok služieb s využitím exist. stavebného a iného hmotného potenciálu</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, podnikatelia, poľnohospodárske družstvo, SHR, urbár, Lesy SR, živnostníci</i>
ODÔVODNENIE	<p>Aktuálny výrobný potenciál obce je veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkeho Hliníka nad Hronom, Žiaru nad Hronom a Žarnovice. Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia. V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržateľný rozvoj. Poľnohospodárstvo je zamerané predovšetkým na chov hovädzieho dobytku a oviec, čo vyplýva zo štruktúry poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda je sústredená hlavne v doline Hrona. Potenciál územia je aj v pestovaní ovocných stromov. Tento sektor je v súlade s potenciálom krajiny a zabezpečuje udržiavanie kultúrnosti krajiny a miestnu špecifickú produkciu pre zdravú výživu, drevársky priemysel a ekologicky šetrnú energetiku. Obec má dostatočný potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Priemyselná výroba je v obci zastúpená najmä formou remeselnej živnosti. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Existujúce podniky v obci majú potenciál pre ďalší rozvoj a modernizáciu výroby. Významným ekonomickým príjmom z agrosektora okrem poľnohospodárstva a lesníctva sú včelárstvo, remeslá a tzv. „predaj z dvora“. Nevyhnutnou zmenou v hospodárení by mala byť finalizácia výroby z produkcie agrosektora. Obec disponuje aj rekreačným potenciálom pre zabezpečenie ekonomickej prosperity a vytvorenie pracovných príležitostí pre obyvateľstvo. Aby bol rozvoj efektívny je dôležité</p>

	<p>podporovať využívanie a zhodnocovanie miestnych zdrojov, tradičné formy hospodárenia, remeselnú činnosť, rôzne doplnkové aktivity a služby, ktoré vedú k samozamestnávaniu občanov. Súčasné využitie ubytovacích kapacít v obci je veľmi obmedzené a sústreďuje sa len na zariadenia vo vlastníctve súkromných osôb., na čom sa obec ekonomicky nepodieľa. Aby aj obec mala ekonomický prínos z podnikania je nevyhnutné zlepšenie a zvýšenie využitia existujúcich vnútorných kapacít akými sú prírodné, ľudské a hmotné zdroje a postaviť svoj vnútorný rozvoj na existujúcich danostiach nielen samotnej obce ale celého mikroregiónu. V obci absentujú menšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Nielen v obci ale hlavne v jej okolí chýba ponuka služieb pre ubytovaných hostí ako doplnková forma zážitkovej turistiky aj pre hostí zo širokého okolia, ktorí po športových aktivitách vyhľadávajú pokojný relax (wellness, jazda na koni, ai.). Potenciál v obci je možné nájsť v budovaní doplnkových zdrojov príjmov obyvateľstva v službách obyvateľstvu, poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve, agroturistike a remeslách.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových podnikov a služieb - počet modernizovaných podnikov - počet realizovaných inovácií - počet novovzniknutých pracovných miest - počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci - počet malých podnikateľov - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nových podnikajúcich subjektov - počet novovzniknutých služieb a prevádzok - počet nových rodinných fariem - počet nových spoločných hospodárskych dvorov - počet zapojených poľnohospodárskych podnikov do finalizácie produkcie - počet produktov miestnej výroby na trh - počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok - počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet stoličiek - počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok - počet návštevníkov - počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových služieb - počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dostatočný rozsah a rôznorodosť kvalitných služieb a pracovných príležitostí v hospodárskych činnostiach obce, zamestnanosť v obci a zvýšená návštevnosť
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššie príjmy do rozpočtu obce a vyššie príjmy obyvateľstva z hlavných aj doplnkových ekonom. činností
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 v EURO	1 172 000

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie programu

Aktérmi programu sú:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.1. Riadiaci orgán Programu rozvoja obce

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. Obcou zriadená tzv. „**Rada rozvoja obce**“.

Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 539/2008:

- ☐ spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- ☐ spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- ☐ zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonom.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- ☐ spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program

Obecný úrad Horná Ždaňa

Horná Ždaňa 167

966 04 Horná Ždaňa

Tel. č. 045 676 61 38,

Email: podatelna@hornazdana.sk, info@hornazdana.sk,

zodpovedná osoba: starostka obce Horná Ždaňa : **Alena Bugárová**

(tel. kontakt : 045 676 61 38, mobil: 0918 546 984, email: starosta@hornazdana.sk

(schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Aktérmi programu sú:

- riadiaci a monitorovací orgán
- koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.2. Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja obce

Opatrenia na organizačné zabezpečenie efektívnej realizácie, monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja je potrebné záväzne zabezpečiť v zmysle uznesenia „**Rady rozvoja obce**“ a uznesenia zastupiteľstva obce takto:

1. stanoviť spracovanie hodnotiacej správy Programu za príslušný rok každoročne v termíne do 15.2. nasledujúceho roka (napr. správu za rok 2014 v termíne do 15.2.2015)
2. zostaviť spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika)
3. stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač)
4. zabezpečiť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram)
5. zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti Programu
6. zabezpečiť súlad rozvojových zámerov z územia s Programom rozvoja
7. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení
8. zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov a fundraising
9. každoročne zostaviť koncentráciu finančných zdrojov obce na prípravu kofinancovania rozvojových projektov (rezerva v rozpočte obce)
10. zabezpečiť profesionálne účtovníctvo pre projekty zo štrukturálnych fondov EÚ (vyškolenie a financovanie)
11. zabezpečiť mobilizáciu zdrojov z územia a vyškolenie vlastných resp. externých odborníkov pre projektovú činnosť.

3. Finančné zabezpečenie - Horná Ždaňa

Odhad objemu potrebných finančných zdrojov a možnosti ich zabezpečenia pre roky 2014-2018 –tabuľka cieľov a opatrení z Akčného plánu - príloha č. 2

číslo	Špecifický cieľ (Priorita)		%	2014 -2015	EUR	%	2016 - 2017	EUR	SPOLU
	č.	Opatrenie							Eur
1	Rozvoj komunitnéhoživota, zvýšenie miestneho povedomia a zlepšenie účasti obyvateľ'ov na pracovnom trhu								
	1.1	Aktivizovať obyvateľ'ov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie	51		34 000	49		33 000	67 000
	1.2	Zlepšiť schopnosť uplatnenia sa obyvateľ'ov na trhu práce	26		7 500	74		21 500	29 000
		Opatrenie celkom	43 0,89		41 500	57 1,17		54 500	96 000
2	Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľ'stvu a zlepšenie kvality životného prostredia								
	2.1	Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľ'stvu	66		1 082 500	34		562 500	1 645 000
	2.2	Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce	26		457 000	74		1 280 000	1 737 000
		Opatrenie celkom	46 33,11		1 539 500	54 39,62		1 842 500	3 382 000
3	Ekonomický rozvoj a zlepšenie využitia miestnych zdrojov								
	3.1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci	48		92 000	52		100 000	192 000
	3.2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľ'ské prostredie v službách, poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výrobe	43		420 000	57		560 000	980 000
		Opatrenie celkom	44 11,01		512 000	56 14,2		660 000	1 172 000
	SPOLU (Opatrenia na rok)				2 093 000			2 557 000	4 650 000
	SPOLU (Priority) 100%		45			55			

4. Monitoring

4.1. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu - Príloha č. 2 s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude v termíne do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle **tabuľky na doplnenie ukazovateľov vid'. príloha č. 2.**

4.2. Monitorovací orgán Programu rozvoja obce

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán združenia v zmysle organizačného zabezpečenia.
adresa a kontakty monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Horná Ždaňa

Horná Ždaňa 167

966 04 Horná Ždaňa

Tel. č. 045 676 61 38,

Email: podatelna@hornazdana.sk, info@hornazdana.sk.

zodpovedná osoba: ..... (tel. kontakt : .....)
(meno zodpovednej osoby navrhne a schváli zastupiteľstvo obceuznesením)

5. Časový harmonogram realizácie programu

5.1. Krátkodobé plánovanie do roku 2018

Plánovanie na 2-4 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalou udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje:

- Úlohy
- Personálna náročnosť
- Časová náročnosť
- Finančná náročnosť
- Zodpovednosť za realizáciu.

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2 – 4 roky.

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU
ROZVOJOVÉHO AKTÉRA (obec, podnikateľ inštitúcia, združenie a pod.)

Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2-4 roky.

Aktivita (presné pomenovanie):	
Zodpovedná osoba / organizácia	
Čas realizácie, doba trvania (od-do)	
Rozpis realizačných etáp (akcií) v rámci aktivity	
Rozpočet (celkový náklad, rozpis podľa etáp)	
Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje)	

Poznámka: Akčný plán je krátkodobý plán a je nutné ho min. 1x dvojročne vyhodnotiť a aktualizovať. Jeho význam je v plánovaní krátkodobých investícií ako záväzný podklad pre plánovanie doplnkových finančných zdrojov (vlastných, obecných, úverových a pod.)

5.2. Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2014-2018
príloha č. 1

INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA

Informovanosť a publicita Programu rozvoja obce Horná Ždaňa 2014 - 2020 (skr. PHSR 2014-2020)

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.hornazdana.sk, tlačenu formou letáka pre verejnosť a v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

„Rada rozvoja obce“ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

„Rada rozvoja obce“ zabezpečí slávnostné uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníkmi programovania sú:

- manažment obce
- akčná plánovacia skupina obce
- formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby apod.)
- rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcov, spracovateľov
- regionálne profesné zväzy
- rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- jednotlivci a výrazné osobnosti
- experti - odborníci
- podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

Prílohy k dokumentu

Príloha č. 1 : Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2015-2017

Príloha č. 2 : Monitorovacia tabuľka

Príloha č. 3 : Ako pracovať Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Kavčáková I.a kol.: Programovanie trvaloudržateľného rozvoja obcí, miest a vidieckych mikroregiónov – metodika ako spracovať strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, 2002
- ÚPN obce Horná Ždaňa 2008
- Kronika obce
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a jeho Zmeny a doplnky
- PHSR Banskobystrického kraja 2007-2013
- Súpis pamiatok na Slovensku- KPÚ SR, MK SR
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť
- Geoportál VÚPOP Bratislava
- Geoportál a registre Štátnej ochrana prírody SR
- Geoportál Národného lesníckeho centra, Zvolen
- Atlas krajiny SR – digitálny on - line
- Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ)
- Štatistický úrad SR k 31.12.2013
- Kolektív, 2002 : Atlas krajiny SR. MŽP SR Bratislava
- Kolektív, 1979 : Encyklopédia Slovenska. Veda Bratislava
- Kolektív, 1985 : Encyklopédia Zeme. 1.vyd. Bratislava
- Kolektív, 1985: Encyklopédia Zeme.1.vyd. Bratislava
- Kolektív: Klimatické pomery na Slovensku. Vybrané charakteristiky. Zborník prác SHMÚ. Zväzok 33/I. Bratislava
- Kolektív: Zborníky prác SHMÚ. Bratislava
- Otruba J., 1964 : Veterné pomery na Slovensku. Bratislava
- SAŽP, 1995 : RÚSES okresu Žiar nad Hronom, Správy o stave životného prostredia 2012
- P.Bielek, B. Šurina, b. Ilavská, J.Vilček, Naše pôdy (poľnohospodárske), VÚPÚ Bratislava 1998
- Michal Džatko, Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska,VÚPOP 2002
- Milan Demo a kolektív, Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine, SPÚ Nitra 1998
- Štátne registre a evidencie k 31.12.2013
- Brožúrky o obciach, poskytnuté obecnými úradmi
- Propagačné materiály o obci a web stránky obce a ubytovacích zariadení
- Fotodokumentácia má výlučne dokumentačný charakter a je prevzatá z dostupných zdrojov (web stránky a z obce).